Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	Claussen, Sophus.
Titel | Title:	Heroica : nye Digte.
Udgivet år og sted | Publication time and place:	København Gyldendal, 1925
Fysiske størrelse | Physical extent:	174 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

53, - 245

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 53 8°

1 1 53 0 8 050506

Det Kgl. Bibliotek
130025789696

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

SOPHUS CLAUSSEN

HEROICA

NYE DIGTE

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
1925

HEROICA

SOPHUS CLAUSSEN

HEROICA

NYE DIGTE

GYLDENDALSKE BOGHANDEL ⁄ NORDISK
FORLAG ⁄ KØBENHAVN ⁄ LONDON
BERLIN ⁄ MCMXXV

COPYRIGHT 1925 BY GYLDENDALSKE
BOGHANDEL, NORDISK FORLAG - COPENHAGEN

OPLAG: 750 EKSEMPLARER

PRINTED IN DENMARK
GYLDENDALS FORLAGSTRYKKERI
KØBENHAVN

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indledning 9
Ny Aand 11

I. *Hexameterbreve.*
Første Hexameterbrev til Johannes Jørgensen 23
Hexameter-Hymne til Pan og Giovanni 26
Anraabelse 30
Søndag i Skoven 32

II. *Heroica.*
Heroica 37
Jeg gav den unge Gud mit Hjerte 39
Erobrere 41
Drømt en Morgenstund — 44
Don Luis de Gongoras Sonet om Madrid 47
Nat paa Havet 48
Der er intet saa yndigt i Foraarets Gry 49
Flyveren og Pigen 51
Skumringsbillede 53
Forklaringen 55

III.
I Begyndelsen var 59
December 1923 61
I Staden 62
21. 2. 24 63
Vinterflora 64
Vaarbebudelse 65
Kan Sommerfuglevinger tynge —..... 66
30. 7. 23. »Hôtel de la plage«, Donville 67
Et Foraarsbud 68

IV. *Fantasia.*

Fantasia 71

V.

En Historie 77
Ved Afrodites Støtte 79
Modellerne 82
Den lykkelige Maler 85
Bøgen og Nælden 89
Alle Nordens Fugle 92
Sjælland og Digteren 94
J. F. Willumsen 96
Nils Collett Vogt 100
Til Thøger Larsen 101
Sejre og Vunder 103
Skærveslagerens Vise 105
Vaarsang ved Jul 107
Klodens Sange — 109
Inde fra Klodens Værksted 111
Femte Juni 112
Den stærke Dame i Teltet 115
Jeg traf en Skønhed 116

VI. *Følfod.*

Foraar 121
Terminsbekymringer 122
Den nye Prokurator 123
Vor Mor paa Gaarden 124
Nye Tider 125

VII.

Strofer i Tusmørket 129
Jeg vil begraves i Fred — 130
Store farlige 131
Kære ny 132

Under en Sølvpoppel 133
Moder Natur 135
Kanalbillede 136
Tvesyn 138

VIII.

Prinsessens Dossier 143
Den lille Bajazet og Kvinderne 150
Ung Glorie 152
Vinterdag 154
Skabelse 156
Kvinders Bekendelse 157
Russerinden 158
Humlen 162
Barnerim 164
Fest-Epilog 165

IX. *Atomernes Oprør.*
Atomernes Oprør 169

INDLEDNING

Til denne Samling nye Vers er det efter nogles Mening passende, at jeg knytter en Række af de Tanker, som man allerede fandt i mit Foredrag om Halvfemsernes Lyrik, Jord og Sjæl, 1917, udkommet 1918 i Løvetandsfnug. Foredraget var en Fremstilling af, hvorledes Folk i en lille Storstad i Halvfemserne var forfarne i at vide en lille Smule for meget om altfor lidt, og hvor nødigt man gik paa Opdagelsesrejse i nye Egne, hvor kun Instinktet og Poesien kan frelse os. Hin Tid var blevet en kritisk Tid i Ordets dobbelte Forstand og maatte værge sig med Ironi og Latter. Uden at forsmaa disse Vaaben maa man dog fornægte dem, hvis de stiller sig i Vejen for en ny Udfoldelse. Agerkaalen skal ikke opæde Kornet. Og en Dag mod Slutningen af Aarhundredet var det, trods alt, Tankens tillidsfulde Selvudfoldelse, Digtningen og Verset, der havde vundet Sejr over den kendte Lattermildhed. Alle Videnskaber og Kunster er en Dag mod Slutningen af det Nittende Aarhundrede fyldte af en frugtbar Mumlen, som Kilder i en overdaadig Have, der berøres af et Pust fra Universet. Ny Viden afføder ny blændende Teknik i hver Art og Gren. Men Poesien er lykkeligst, thi den kender hemmeligt den skabende Lov: Alt indefra.

Poesien tonede frem i Literaturen som en ny Stad bygget fra Luften. Den lyriske Undersøgelse, hvori jeg og nogle andre havde nedlagt al

vor Kunnen og mest personlige Viden, var bleven Tidens sejrende Udtryk med nye Midler til Forbindelse mellem Jord og høje Himle, Modtagelighed for Kundskaber, sjælelig Stemthed.

Kan vi nævne dette, som blev vor Erobring, uden at rose den nærværende Tid paa Bekostning af noget fra før? Alle Tider vækker Længsler hos os. Men vi elsker den Sandhed og Skønhed i store Træk, der taler ud fra et nyt Ansigt, med Anlæg og Løfter fra alle Tider, med et Præg af egen Aand, Skæbne, Historie — saa at selv de smaa Træk bliver Heroica.

NY AAND

FORBINDELSEN MELLEM FANTASI OG VIDENSKAB

Man søger til de store Byer med den Forestilling, at man skal leve med, faa Del i det store Fællesskab, mærke Tidens Aande og Puls. Men intet Sted finder Digteren Sammenhængen mellem levende Væsner løsere end i Storstaden.

Intet Sted er den ensomme Grubler ensommere og mere overladt til de graa Stemninger, som for et Verdensbarn er Døden.

> Seks Maaneder belyses af en Sols forfrosne Skær,
> i andre seks det vælder med Taage allevegne.
> Det er et Land mer øde end Polarisens Egne,
> ej Græs, ej Kilders Rislen, ikke Dyr, ikke Træer.
>
> (Charles Baudelaire: Helvedblomster.)

Alle Livets daglige Ytringer faar et Præg af Ensformethed og lige Værd, af robust og halvmut Nøgternhed.

Det gælder, i hvad der saa sker. Der er intet særligt ved Hændelsen, uden det, at den netop hænder.

Man kan, hvis man er en nøjsom Sjæl, maaske finde Træk af en vis Hverdagsadel, som gør de smaa beskedne Ting glædeligere.

Her vil Fantasien stænge sig inde nærved Himlen som en gammel Stjernetyder —

for at bygge i Natten sine Maanerigers Slot,
drage Sole af sit Hjerte og skabe uden Skranker
en Dunstkreds' lune Luft af sine brændende Tanker.
(Helvedblomster.)

Kunstneren, Drømmeren er bleven utaalmodig over den nære Virkelighed, som han skyder fra sig. Og nu digter og skaber han. Der sker en Sceneforandring. Den kendte Hverdagsdigtning med sin trøstesløse Dekoration fra Gaarde og Stræder forsvinder.

I Stedet for overraskes Verden af nye Sange og Syner, der ligesom svæver i Luften.

En Længsel efter en Farve! en Drøm om en Tone! og Fantasien har selv i et Anfald af Stemning, af Hu, af Genialitet skabt et Rige i Skyerne mellem Skorstene og Telefontraade med Udsigt til Trætoppe og Snekrystaller.

Det nederste af denne himmelstræbende Dekoration skjules endnu under Dampe og Taager, som vælder frem mellem Sofiterne.

Men Tanken taber sin Træthed heroppe ved Tagrenden og „slaar sine Ravnevinger ud". Vi opdager her, at Drømmen eller Lidenskaben „faar Vinger", at Sukkene faar Fødder at gaa paa.

Sceneforandringen fuldbyrdes, og alt bliver klart fra Tag til Gulv. Et Palads slaar Rod, og nu staar der en ny Façade, muret, teknisk og videnskabelig velbegrundet, hvor Folk gaar ind og ud.

De skal ikke tro, at denne nye Bygning var saa svævende, den støtter sig til Tidens Tænkning, Opfindsomhed og Kunst, et helt Stillads af Love og Kendsgerninger.

Digteren er paa sin Maade ligesaa ufejlbarlig, som et optisk Instrument. Med sine vaagne Sanser og med sin Indbildningskraft kunst-

nerisk indstillet paa at fange de Lysglimt, hvormed Tingen røber sig for ham.

Til Stemningens Genkaldelse anvender han Billeder, Ord, Lydtegn, som vaagner til Live af sig selv et Sted i hans Hjerne, og som ikke skal tages for andet end Omskrivninger og Virkemidler.

Men hvad om dette Punkt i Hjernen i Stedet for de formentlige poetiske Billeder og Sindbilleder nu sendte ham fuldt kontrolerede og rigtige Iagttagelser, opsnappede fra Universet ad traadløs Vej eller gennem Traade, vi endnu ikke kender?

Lad mig give et Eksempel: Engang i en Anmeldelse af „Rosmerholms" Opførelse i Paris skrev jeg om Ulrik Brendels Fremstiller, at han havde dette Hamletske skraa Blik, der synes at komme helt oppe bag fra Hjernen.

En dansk Videnskabsmand og Øjenlæge spurgte mig, saa snart han saa mig, hvorfra jeg vidste dette.

„Vidste hvilket?"

Jo, man havde netop ved at dissekere — ikke Hamlet, men nogle Abekatte — opdaget, at Synsnerverne var befæstede til det bageste af Hjernen, og nu vilde den lærde Læge paa ingen Maade tro, at jeg ikke havde læst en Tøddel derom.

Men sandt at sige, dette Spørgsmaal interesserede mig aldeles ikke. Jeg havde kun søgt efter et Udtryk for en Sansefornemmelse og var saaledes — forstod jeg — kommet paa Spor af en splinterny Sandhed.

Der findes i dette ingen Mystik, men det var en Opmuntring for Poeten til at vise en Tillid til sin Fantasi, som siden blev frugtbar.

Hvad om denne Anen og Gætten var det virkelige og direkte Udløb

af Vande fra Kundskabens Brønd — saa at Digteren først følte, hvad Videnskabsmændene møjsommeligt maatte regne sig til.

De maa godt, hvis De vil, smile ad dette Digterhovmod, eller denne Skaberidealisme, Kunstnerens Tro paa Inspirationen.

Intuition kalder man det ogsaa. Eller Underbevidsthed.

Videnskabsmændene kan ikke altid lide den, men jeg skal sige Dem, Videnskabsmændene er Mennesker, som vi andre, og de har en Gang ogsaa været unge Mennesker, ja, hvad mere er, Lyrikere, Fantaster, glade Børn. Ofte undfanger de, som i Ungdoms Leg, deres Systemer. Bagefter bliver de Videnskabsmænd for at udbygge og bevise Systemerne.

Digtere er vi alle fra først af. Man vælger sin Vej med Aandens lunefulde Lethed, med en poetisk selvfølgelig Frihed. Bagefter kommer Byrderne, Opgaverne, Beregningerne af Murenes Bæreevne og Slæbet med de mange Sten.

En Gang før i Tiden var det Videnskabens Opgave at vise Mistro, Nøgternhed, ja ligefrem Vantro.

Forsigtighed er naturligvis stadig en Borgmesterdyd og dobbelt nødvendig i en Generation, som er begyndt at svæve i Luften og gaa paa Vandene, mens aandelige og tekniske Eksperimentatorer gennemtrænger Tingenes Indvolde med deres Søgelys og vinder Magt i hidtil hemmelige Verdener, X-Straaler, Lydbølger m. m.

Til at vove Forsøgene hører en ny Aand, Fremtidstro, Tillid til Tingenes Klarhed og rigtige Sammenhæng, som ikke viger for Modsigelserne. Ja, en Smule Overtro, som Skipperens paa den lange Rejse, kan være nyttigere end den pinlige Kritik.

Derfor er Videnskaben ikke mere en udeltagende Tilskuer til Menneskenes frie Udfoldelse. Den er selv gennemtrængt af Tiden — som De og jeg — og som en Vaabenskole i Pagt med Tidens Aand. Den er Tanke og Handling, Centaur: Mand og Hest.

Dette er, ved vort Universitet i hvert Fald, ikke udartet til nogen Futurisme. Jeg vil besindigt kalde det en ny Idealisme, som langsomt, ganske langsomt arbejder sig frem, saa at den Modsætning, der før var mellem Tro og Viden, nærmest henvises til de teologiske Diskussioner: Vor Tro er nu vor Viden, vor Viden er vor Tro. Og vi er Brødre.

Poesien har ventet paa Videnskaben. Og det gik her som i en Allegori, jeg engang har skrevet om „Vaaren og Træet":

> Jeg véd et Sted et Frugttræ af Tid og Lykke glemt.
> Det skulde skænke Vaaren tre Døgn, saa var bestemt,
> tre Døgn, tre fulde Nætter — man finde dem ej nemt.

Den megen Mistro, Nøgternhed, Vredladenhed, som i ældre Slægter var de Lærdes Orm, stammede sjældnere, end man tror, fra en grundig Kritik, og ofte fra en paa Sædvane rodfæstet Vantro.

Da der ingen Grænser er for, hvad Menneskene kan tillade sig at tro, er det selvfølgelig ligesaa ubegrænset, hvad de kan tillade sig at tvivle om, selv de højest ansete, de bedst begavede, som har endog meget pæne Manerer.

Literatur, Musik, Malerkunst, Skulptur, alt saadant noget, som De sikkert mener, man selvfølgeligt beundrer paa et vist Dannelsestrin, kræver en Forudsætning, som ikke erhverves ved Skæbnens pludselige Gunst, som Formue, Smykker, Avancement, heller ikke ved Slid, Kund-

skaber, Lærdom. Ja, selv om man har Forældre med saadanne Interesser, mener Børnene maaske, at det lettere kan undværes.

En ung Dame, der ikke vilde være tilfreds med sig selv, hvis hun viste Uhøflighed eller Mangel paa Form, bliver ganske fornærmet og tror, De er gal, naar De forlanger, at hun skal tale høfligt om en Bog af Deres Yndlingsdigter.

Her er Velopdragenhed ikke nok. Der skal Opdragelse til.

Man maa kunne klamre sig til en Tone, forelske sig i en Farve, finde den igen som en Drøm, hvor andre intet ser. Hvis Tone, Farve, Drøm forbinder sig, bygges en Himmelbro, som i Julesalmen:

Paa Stjernetæpper lyseblaa
skal glade vi til Kirke gaa.

I al Tænkning, i den religiøse, den videnskabelige og den digteriske, er det tilsidst Indbildningskraften, man støtter sig til, naar det andet svigter.

For de kristne hedder det „Traaden fra oven". For Videnskabsmanden er der ingen Ulykke sket, selv om Jorden glipper under Fødderne. De kalder det x eller y eller z. Intet er dem mere kærkomment end at eftersøge og bestemme saadan noget ukendt, selv om det bliver $\frac{x}{\infty}$ (x divideret med uendelig) og forsvinder som Snus. Tænk, om de skulde finde en ganske ny Aarsag eller noget uforklarligt at indregistrere, saasom et hidtil ikke paavist Grundstof, et Radium paa den gamle Klode, hvor Kemikerne har endevendt hvert Støvgran. Om ikke andet er at finde, er der altid en smuk Formel at gøre.

Katolikerne har Traaden fra oven. Digteren har Traaden i sig selv,

den uendelige Sammenhæng. Om man ikke forstaar den i hver Sang, hver Strofe, hvert Vers, betyder mindre. Han har maaske med Hensigt villet spænde Ben for den Forfarne og faa den Selvkloge til at snuble. Det væsenligste er, om De forstaar, at bag disse tusinde Sange med deres Rim og Sindbilleder er en Hensigt, en Ro, som hos Luftsejleren, der ikke kæntrer, en Tryghed for Sjælen midt i den store Hvirvel og Rastløshed.

Hvad jeg har sagt om en Forfatter et Sted, at han havde sit Talents Aand, er kun et simpelt Udtryk for det, der er Mesterens Kendetegn.

»Vi oplever Verden til Vogns og pr. Baad,
som en indviklet Fabel med endeløs Traad.«

Hermed er mit Emne udtømt. Men Æventyret om den moderne Lyrik er ikke dermed til Ende. Det vil følge sin Traad i den endeløse Natur, som de Gamle kaldte det — modtage Aabenbaringer og udføre Bedrifter. Og naar alle Tidens flittige Muser strikker med af det uendelige Garn, vil man efterhaanden faa denne Natur til at lyse i mangfoldige nye og ægte Mønstre.

Men Omverdenen har ogsaa sin Lyrik, som er umiddelbart mere haandfast end vor.

At der ligesaa godt kan udspringe Vulkaner, som Svibelløg, tør vel ingen benægte for nærværende.

Selv med den uendeligste Traad og den uendeligste Taalmodighed tager det en guddommelig Tid at naa helt igennem Verden.

Lavafloder standser os, i hvilke ingen Baad og intet Spind af Beregninger undgaar at forkulles.

Her maa vi flyve over.

Flyve lige lukt ind i den uendelige Himmel med et Instinkt som Hanbiernes ved Bidronningens Bryllup højt i Luften. Maeterlinck har beskrevet dette Vidunder —

Da gælder det at udløse den Rhytme, man har i sig — at styre efter den udødelige Aritmetik, som bruges af Væsner i Bevægelse — den fuldeste Frihed og den højeste Ligevægt.

Man kan hædre Maurice Maeterlinck som Digter, hvorledes man vil. Men Tanken i Bogen om Biernes Liv, den suveræne og fanatiske Livsjubel, der sikrer Slægtens Fortsættelse gennem én, mens de Titusender dør — er en Opdagelse saa menneskelig, som ingen anden.

Hvad bliver Don Miguel Cervantes med sin parodiske Ridder Don Quixote af La Manca overfor disse heroiske Bisværme, tagne lige ud af Naturhistorien?

Don Quixote, ved hvis Bedrifter Drengene for hundrede Aar siden læste sig blege af Begejstring, maa inddrages i vore upartiske Betragtninger og befries for voksne smaa Menneskers flittige Spot.

Don Quixote var en ædel og tapper Ridder. Havde han fejdet i vor Tid, vilde han ikke behøve at kæmpe med Vejrmøller. I alt Fald, naar han saa' et saadant Uhyre komme vandrende over Valpladsen, kunde han med Rette anse den for en Fjende.

Det er ikke Don Quixote, som havde for megen Fantasi, men det er Cervantes' Læsere, som har for lidt, hvis de blot finder Ridderen latterlig med hans Armod og hans ledige Lanse.

Ungdommen maa tro os, det er en lyrisk Kendsgerning: I vor Tid skal Indbildningskraften være modig som en Bi. Og Don Quixote er ikke latterlig i den Grad, som man tror. Havde han levet iblandt os i

København, vilde han maaske have øvet de Gerninger, som Rabelais' Kæmper, Pantagruel eller Gargantua, udførte ved Notre-Dame de Paris:

Han vilde have hægtet Raadhusklokkerne af og gaaet bort med dem paa Nakken —

Og han vilde ikke have leveret dem tilbage, før de smaa, flittige Mennesker fra Raadhuset var komne adskillige Gange i Deputation til ham med mange bekymrede Henstillinger.

De smaa bekymrede Mennesker paa Raadhusene er en Kendsgerning i alle Byer. De mangler Fantasi. Og de ringer altid med Klokkerne for de forkerte.

Men saa kommer Aandens Kendsgerninger og tager disse Klokkere i Nakken.

Tvivl ikke om noget i vor Tid, da alle Drømme og alle Mareridt flyver gennem Luften.

Det bliver en Gang nødvendigt, at Klokkerne ringer rigtigt. Lad dem ringe, naar Broen bygges mellem Realisme og Idealitet, mellem Jord og Sjæl. Jeg tror, at uden at elske Realitet kan man ikke forstaa nogen Idealisme. Jeg tror, at uden Idealisme er der ingen Realitet.

I

HEXAMETERBREVE

FØRSTE HEXAMETERBREV TIL JOHANNES JØRGENSEN

Kæreste Ven, ihvor du gaar hen og hvor vidt du end færdes,
tænk da paa de bekymrede Mænd, som har Ophold ved Nyborg.
Ikke alene jeg er, men hos mig den malende Gottschalk
spørger mig aarle og silde om Cognac, som dræber Baciller.
Thi han har Hold i sin Ryg og frygter den hærgende Farsot,
Kolera kaldet af Købstadens Folk, men af Bønder Koléra.

Aldrig en Time der undes mig Fred af den malende Gottschalk.
Tung og besværlig han er, og hans Sjæl er et Tilhold for Plager.
Sisyfos kalder jeg ham, dog mest han ligner en Puddel,
hvilken har fundet en Sten og bestandigt nu traver med Stenen.
Hvad skal jeg gøre? han har ingen Ro. Hver Fejl, som han finder
skjult hos sig selv, tillægger man mig og slaar begge i Hartkorn,
søger at røve med Dadel min Kraft til det herlige Kunstværk.

Før var han flittig og flink, en Stræber — den malende Gottschalk!
Men til Orlogs han fór paa det rullende „Sjælland", og hjemsendt
maler han slet ikke mer, men taler bestandig om Piger.
Og der findes i Nyborg en Glut med en mørkladen Haarpisk,
født i Holland, opdragen paa flamsk, men af danske Forældre,*)
talende tysk Dialekt fra Berlin med udadlelig Tunge,
kvidrende dertil det mødrende Maal som den huldeste Indfødt.
Dage og Nætter han fabler kun om at faa *afmalet* hende.
Paa en Taverne hun spiller Klaver og er atten Aar gammel —
hun har nu røvet den sidste Fornuft fra den malende Gottschalk.

Andre betyngende Tanker jeg har. Den Forret at skrive
dunkle og sælsomme Ord, som de jordiske Slægter ej fatter,
tænkte jeg, delte en Guddom kun ud til beaandede Skjalde.
Men jeg har faaet et Brev, som er stoppet med æggende Gaader,
udsendt fra P. G. Philipsens Bogbod — modig er Manden.
Thi han skriver mig vidtløftigt til, omtumlet af Tvivlsmaal,
at han har læst mit halvendte Værk og intet kan sige,
hverken hvorvidt det vil blive en Stordaad udødelig dejlig
eller en ringe og tarvelig Bog, som han ej vil forlægge.
... Men jeg har fuldbragt to gode Kapitler og to har jeg rede,
og han skal opnaa at finde min Bog i det ellevte Oplag,
hvis han da lever saa længe og undgaar den hærgende Farsot,
Kolera kaldet af Købstadens Folk, men af Bønder Koléra.

*) Gottschalk siger »Dampskibsforældre«.

Ellers jeg lever og mangler ej Mod, som vel du kan tænke.
Kornet paa Markerne mejes i bredt guldstraalende Sollys.
Blæsten derude fra Fjorden slaar an mod Altanens Markise.
Træerne knirker og knitrer, som spændte Gudsmoder sit Snørliv,
og mit Hjerte udstrømmer i Digt som et lynende Skymulm.

Dyrehaugegaard ved Nyborg i Somren 1892.

HEXAMETER-HYMNE TIL PAN OG GIOVANNI

(Treogtredive Aar senere).

I

Fynsk og falstersk, et Fostbroderskab fra afvigte Seklum,
født under Storstadens raadløse Vandren i Øster og Vester,
bragte os nær til hinanden ved Ungdom og Haab i Apollon,
gjorde Johannes fra Svendborg en Gang til mit stadige Selskab.

Fynsk og falstersk, men Øresunds-dansk med et Udkig til Jylland
elsked jeg Pan — og de rejsende Færger, og Kyster, og Skove —
Pan i det søde og Pan i det bitre og Pan i hver Rede,
Tingenes Uskyld og Højtid, som kalder paa søgende Sjæle.
Snart med den malende Gottschalk, den botaniserende Bøving
mødte vi Guddommens Fodspor ...

Men mest med Johannes fra Svendborg
drøfted jeg Bøgernes Pan og Pan i den voksende Storstad,
hvor man kan vandre i lange Allèr i den dryssende Taage
vaade som druknede Mus og gøre et Regnvejrsbekendtskab.

„Pan — hvad er Pan?“ Er det Pulsslagets Genlyd hos alt, som ej taler?
Tingenes levende Sprog, som Kundskab og Kunst knapt kan tyde?
Som i en ensom Allè et Nik af en regnvejrsglad Pige
pludselig giver os Tegn, at vi lever i ordnede Verdner,
hvor man ej storker som Hedning med dorsk ubesvarede Sanser:
Tingene om os forløses i Rækker af rigtige Toner,
Sang a cappella, og Sang med Orkester. Pan kender ej Kaos.

Tre og tredive Somre er gaaet, en Menneskealder,
siden jeg larmede ungt som Homèr og begik Hexametre,
og da min Ven i Apollon og Pan, Giovanni fra Svendborg,
læste min utrykte Spøg, som man læser, før Spøg bliver Alvor.
Vaabenvenskab fra vanskelig Tid havde drevet os sammen;
Vi skulde dyste med Dragen — — men den havde Georg jo fældet.
Eller vi skrev paa en hjertetung Bog, som man ej vilde trykke,
Gudernes Avind forfulgte vor Troskab og skyed vor Himmel.
Men om end Himlene lukkes, der opstiger Aand af det Øde.
Enten i Jylland, paa Fyn, i Samarkand eller Samoa
skulde vi møde vor Lykke og smile som Gudernes Venner,
snart med den malende Gottschalk, den botaniserende Bøving.
Solen skinner i Græsset og Sandheden holdes i Ære.

II

Vreden har grebet mit Sind. Jeg har Trang til at vælte et Blækhus,
drukne min lovende Ungdom og sværte Johannes fra Svendborg,
styrte et vinblaat Hav og et Skyhvælv af Hexametre

over min Broder fra Fyn, som lod vor Ungdom i Stikken.
Stormende føler mit Hjerte, at Hexametret vil frelse:
det er som Vælden i Ødet, som Klodernes Runding i Rummet.
Og i min Stormen er atter vor Ungdoms goddædige Storhed.
„Træerne knirker og knitrer, som spændte Gudsmoder sit Snørliv."

Hvorfor blev Vennen saa gram mod sig selv og bagtalte sin Ungdom?
Skejed vi ud i en Foraars-Allè mellem Storstad og Forstad?
Det kunde ske ved Sankt Hans og især Store Bededags Aften,
var dog til Husbehov knapt. Vi efterligned ej Guden,
som gik paa Variété og der blev forlibt i en Sangfé.

Lod vi paa Vinhus os se for at hædre trolovede Muser?
Ak, det var sparsomme Fester med Hverdag og Uger imellem.
Rakte hun os sine Hænder, vi dyrked dem kysk og med Andagt.
Skrev vi som ædru Bacchanter en Hymne til nøgne Mænader?
Ak, hvem vil give et Hjerte Ernæring, saa Flammerne slukkes?

Medens Giovanni nu tilbad Madonna og Pan i en Kirke
og blev forvandlet til kristen — det skete med paniske Fagter
ret som en en syndefuld Mand, fra hvem en ond Aand skal drives.
Bedst som vi troede ham vildført, en druknende Skipper i Havnen,
sad han i Kirkeskibet og korsed sig over os andre.

Vreden har grebet mit Sind, og Vreden har atter forladt mig,
thi vi har elsket vor Ven for hans Strenghed og ikke hans Svaghed.
Og vor Gud er ej svag — „En Afgud er intet i Verden"!
Nej, det er Aanden, som bygged Naturrigets tusind Kapeller,
Sødmen i Hjerternes Hjerte ... hvor Pan og den lidende Kristus
hjælper hinanden i Nød for at sidde tilbords hos Gudsmoder.

Lad da vor Flygtning Johannes kun styre mod særegne Stjerner! —

Som en Moder af Folket har i sig en Rest af Guds Moder!
Som ved Paaske og Pinse en Blomst bringer Vaar og Messias!
ja, som en Datter af Pan uden Rædsel forløses og føder —
hilser et Foraar i Danmark Giovanni, naar Liljerne blomstrer.

ANRAABELSE

Har jeg min Bue velspændt og i Koggeret træffende Pile?
Und mig, Fjerntrammer, at føre et Mesterskud — Føbos Apollon,
Solgud og Skytte og Mesterskabs Aand for de skabende Verdner.

Gud for de straffende Lyn og Sjæl i de lysende Lege,
hvis jeg har Ret til et Pletskud, tillad mig det, Føbos Apollon,
thi jeg har elsket dig altid og troet dig — — ej som en Daare,
der blander Tingene sammen, nej, som fortæret af Længsel
efter den evige Ening og Kraft, hvoraf Kloderne drives,
efter den mandigste Glæde og efter den sødeste Smerte,
som kunde bæres til Døden, fordi dens Glød sprænger Dødens
natdunkle Døre paa vid Gab op — — og dufter af Foraar, —
Bedskheden — — og Elendighed selv — — i et stivfrosset Legem
opvækker Paaskefabler, en Drøm om Korsfæstelsens Vunder.
Guddomssejrig den Menneskesøn, som sørgelig spigret
evned at dø, fuld af skabende Tro paa en Almagt i Verden!

Ak hvem er jeg? et Atom under Solen, formørket af Mismod.
Men jeg tror paa en eneste Aand gennem skiftende Verdner,
ført af hvis Øje den Pil, som jeg sender, faar straalende Sigte,
Glæden, som følger vor Pil, genlyder i syngende Sfærer:
Jeg et Atom under Solen faar selve Guds Sol til at danse.

Solgud og Mesterskabs Aand. Der findes en Verden bag Verden
og en Sol bagved Solen, et Lys bliver tændt bagved Lyset.
Guddomsdybt var det Hjerte, der brast paa et Kors i Judæa:
Solen selv blev korsfæstet og genfødt med Ild, som er Naade.

SØNDAG I SKOVEN

Søndag i Skoven. Det blaaner i Træernes øverste Kroner.
Hvisk og tisk kun om Højtid, I sødmefyldte Serafer!
Helt ind i Himlen jeg følger Jer gerne. Dog endnu er Jorden
ung for mig som en Panter, og Artemis, Jægergudinden,
jager forvildet af Kyskheds Begær dens plettede Foerværk.

Maaneflammer ved Midnat, Solflom i Midsommers Vildnis,
Barpletters Pragt i en Tykning og Skaldetheds Sot under Pinjen.
Alt, som forfærder vor Manddom, er Fryd for en jagende Jomfru,
vækkende Fest og Goldheds Fordærv med sit klingende Jagthorn,
dragende Skønhed af Døden og Sang af den ødeste Hule.

Men om Jordlegemets Runding med favnende Mægtighed fatter
Jomfruens Tvillingbroder, Solstyreren Føbos Apollon,
som en Flamme opgløder et Kul, til der inderst i Kærnen
luer et levende Krater, og Rødmen i Mørket forraader
skjulte, men brændbare Kilder, hvis Goldhed forløses ved Solkraft.

Men er Solkraft et Gode? Besvar mig det, høje Serafer!
Er ikke Solkraft en Lykke? Saa syntes det her for vort Jordsmon
og for de skønne Planeter, vi møder paa Jordlivets Baner.
Solkraft saa inderlig skattet og allermest af de svage,
er det en Ulykke nu, da Guds Under er kommet til Verden?
Aanden har ladet sig føde og Stjerne-Ord fra Universet
slaar den Solfryd paa Flugt, som trøsted vor uvisse Klode — —?

Ej for Aartusinder siden. Nej, Kristus er kommen til Verden
nu — netop nu! Skal han taale den haarde og hedenske Modstand
af de stormægtige afsides Kræfter, som kalder sig Sole?

Søndag i Skoven. Det blaaner om Træernes øverste Toppe.
Stjernetegn fra Universet, forbarm Jer I høje Serafer!
Bydes jeg ind i det himmelske Kor for at spille paa Fløjte?
Fingrene er ikke stive og allesteds har jeg hjemme.
Sjælden dog greb man med Alvor den Sang, jeg mest tog alvorlig.
Derfor er Alvor mig kær i Musikken, I høje Serafer.

Ingen Taarer jeg fælder, hvis Koret kan opveje Solen,
hvis et Atom gennem Solen kan stige til stærkere Stjerner ...
Men jeg var Jæger paa Jorden. Og først vil jeg fælde en Panter.

II
HEROICA

HEROICA

Det er en Dyst at standse vilde Heste.
Det er en Dyst at vinde sjældne Kvinder,
store og smukke, som gør fager Modstand,
og gøre dem tilfreds med, hvad de tabte.

Det er en Dyst at sætte legemsstore
Skikkelser paa et Lærred, saa de lever;
og det er Dyst, ind i en snæver Ramme
at mane Aand fra sammentrængte Verdner.

Det er en Dyst at fælde store Træer —
Men ogsaa det: at faa dem til at vokse
med kæmpestærke, vidt udbredte Arme
og Rødder dybt i Mulden — lige meget
om Træet stiger, skabt af selve Jorden,
eller som Tankedaad af Ord og Farve.

Det er en Dyst, som fryder hele Riget,
at faa lagt Baand paa vore svære Kræfter,
naar vi er lige ved at fange Sejren ...
Og det er Dyst at gribe Livets Gang,
for een i gylden Mønt, for een i Sang,
og ikke have glemt, mens det var Tide,
det rette Ord, som da var værdt at vide.

Det er en Dyst at have Kraft som Aand
og ikke taale Straf af nogen Næve.
Hvis du fordømmes, skal du møde Dommen
med Ord, som har fem Fingre paa hver Haand.

JEG GAV DEN UNGE GUD MIT HJERTE

Jeg gav den unge Gud mit Hjerte,
jeg gav ham alle mine Sange.
Selv det umulige jeg havde Mod at nærmes —
Og stadig mer vil I forlange?

Jeg søgte efter Ild og Glæde
og havde Fryd endog i Grubleriet:
jeg fandt, naar Lykken selv ej var til Stede,
en Visdomsgnist, som jeg min Jubel vied.

Jeg gav den unge Gud min Vilje,
mit hele Liv og alle mine Dage;
hver Tone og hver Fryd, jeg kunde nemme,
uddybed jeg og lagde til min Stemme.

Naar Vaarens Løv tog til at flage,
og mine Vers sprang Buk paa grønne Tilje,
sad jeg tit hjemme med min Tryllevilje
i Baand af Blomster, ene Mand tilbage.

O det er ikke lutter Rygter,
at vi har flættet Vinløv om vor Pande
og hilst den skønne Rus. Jeg maa dog sande,
hvor skønt det er igen at blive nøgter ...

At være helt alene, klar og vaagen
og føle Livets Længsler fint husere:
En kølig Ranke og en Bajadere
omslynger mig ... nu letter Morgentaagen.

En kølig Ranke og en Bajadere
gaar som en ufødt Tanke frem. Hvad mere?
En Bajadere og en kølig Ranke —
en Dumhed bragt i Form, det er en Tanke ...

Naar Verset ryster stolt sin Løvemanke.

EROBRERE

Trætte Soldater i Række og Rad,
vi rykker ind i den fremmede Stad.
Alt ligger aabent fra Slot og til Rønne,
Tropperne er rømt, men Voldene er grønne.

Der ser vi den staa, til Fanfarers Brus,
Gade ved Gade og Hus ved Hus.
Men ingen Fjender. Kun Mure og Stene
og Menneskemængder, som intet mene.

Paa Slotspladsen foran de grønne Alléer
der tropper man op og faar tildelt Kvarter.
Det virker saa godt paa de mødige Helte:
at komme i Hus og at løse sit Bælte — — —

Paa Pladsen, hvor Rytterstøtten staar
af en Heltekonge med flagrende Haar,
den unge Feltherre længe spanker
frem og tilbage i Statuetanker.

Men Mandskabet skilles og spredes ad,
én til et Værtshus og én i et Bad,
én til et Madsted, og én ser man løbe
Gaderne rundt for et Brevark at købe.

En finder en Kirke at trøste sig i,
Guds hellige Ord har intet Parti.
To Fjender forsones i Fortovets Ælte.
I Dag er der intet Parti mellem Helte.

Og én, som i Kvindernes Lejr har gjort Storm,
spaserer med Damer — i fin Uniform:
mens Embedsmands-Døtre fortumler hans Hoved,
besvogret med tre, med den yngste forlovet.

I Morgen paany er det Tusindaars Krig.
I Dag gøres Ofre for evigt Forlig:
hvad Byen og Fædrene har maattet lide,
vil de stolte og glemsomme Børn ikke vide.

Hvor findes et Baghold? Jeg spørger Jer ad,
en Patricierinde med Rænker og Had?
De indfødte Skønne og Krigerstanden,
de kappes jo om at fordærve hinanden.

Denne Fest, er det Dødsfjenders Maskepi —
som tusind Aars Kiv med et Slag var forbi —?
Men Læbens forelskede Skælmerier,
det er Rovblomstens Kys for at opæde Bier?

Dog Byen er tagen, her bliver vi fast,
hvor Fjenderne rømte i Huj og Hast.
Saa rensed vi Bøsserne, sov som Helte
og fandt, at Huse er bedre end Telte.

DRØMT EN MORGENSTUND —

Der vaagned en Drøm en Morgenstund
om Sheherezades Fabler, —
om Dampere med Røg i Mund
og transatlantiske Kabler
og mærkelige Fisk og Fund
fra Verdenshavenes Bund.
— — —

Den hele Havn i Livorno
er støvet og hverdagsgraa.
Der ligger et Skib og laster,
en Skonnert med svære Master
og fremmede Sømænd paa.
Der raabes fra Rat og Raa.

Og de faar Svar, som kan forslaa,
fra Havnens grove Kvinder
med Haar som tjæret Tovværk
og Øjne sorteblaa
og Bryn af Skipperskraa.

Her kastes, Dagen støt,
Gloser frem og tilbage, —
de sødeste klinger ej sødt,
de fleste er Saltelage.

Og blandt de travle Kvinder,
der ler med den dristigste Latter,
for usselig Dagløn mødt —
skingrer midterst i Klyngen
af djærvt opkiltrede Kjoler
et Skørt, som er skarlagen-rødt.

Det rødeste Skørt af dem alle
og dertil den rødeste Latter
blandt alle disse Sirener,
der slider og sladrer omkap.

Ja, hvis en Nakke kan smile,
saa smiler hendes og knejser,
og vildere Jubel hun rejser,
hvis Spøgen er hende for slap;
som vilde hun røbe en Løndom,
der i hver Kvinde brænder,
... men glemmer det for andre Ting
og ler med hvide Tænder.

Naar Havet og dets Sømænd
og Fisken selv er raa,
saa passer disse Kvinder
med Haar af tjæret Tovværk
og Bryn som Skipperskraa
og Øjne sorteblaa.

I denne røde Latter
fra hendes levende Mund
der laa en Fabelverden
og næsten et Gudefund
saa sært som nogen Fiskeform
fra Oceanernes Bund.

DON LUIS DE GÓNGORAS SONET OM MADRID

Et dyrisk Liv med Hexegrydens Brusen;
mod Mandens Mønt Megærer sammensvorne;
tusend forfængelige Haab forlorne;
hvis En vil lytte, gøre Blæst for Tusend.

Tusend Karrosser, Pager, Alts Forvandling,
Pragtherrer med jomfruelige Klinger,
Damepassiar, Gesandter, Kurs, som svinger,
dyre Hoteller, snyderisk Behandling.

Løgnagtig Rettergang og Advokater,
Præster som Asner, hængende paa Muler,
Baghold og Gyders Stank mod Stjernehvælvet.

Krigsmænd af Fag, lemlæstede Krabater,
Hyldest og Smigertale, lumske Huler,
det er Madrid, det burde hedde Helved.

(16. Aarhundrede).

NAT PAA HAVET

Hun hæver to mørkrøde Roser
mod Aftenens oprørte Sø,
de straaler som hellige Løfter
om Purpur, der aldrig kan dø.

Selv staar hun, en halvskjult Skygge
fastnaglet ved Rælingens Rand
og fører sin Blomsterbyrde
ud over det tumlende Vand.

Og andre halvskjulte Skygger
ses kredse ved Ror og Rat,
som gjorde Skønhed dem søvnløs
i den bølgeomtumlede Nat.

DER ER INTET SAA YNDIGT I FORAARETS GRY

Der er intet saa yndigt i Foraarets Gry,
der er intet saa sødt i den nyfødte Sky
som den Elskede og hendes Kjole,
der priser Foraar paany —
som en Kærest', der gyser og nyser: „Ahy!"
som en Kærest', der fryser og gaar uden Ly
paa et Grønsvær hos Gæsling og Fole
og dog er forfærdelig kry.
Der er intet saa stærkt, der er intet saa koldt,
der er intet saa blussende ydmygt og stolt
som den blæstkolde Pige paa Foraarets Vej,
der blæser sit Foraar paa mig.

Der er intet saa ondt ved det hærgende Hav
som et Hjerte, der graver sin Kærligheds Grav,
som et Menneskesind, der fortryder
den Gunst og Godhed, det gav.
Det vil fjerne en Sten, som ej hører sig til
paa den Vej, hvor det vandrer .... det ivrer og vil,

vil grave, hvor Afgrunden syder,
et Hul og saa trampe det til.
Der er intet mer ondt ved det hærgende Hav.
Og ingen Stolthed gør fattig og lav
som at sætte sin Kærlighed uhørt paa Spil,
for at sanke de Sten ..... som du vil ....

FLYVEREN OG PIGEN

Flyvere i sære Kredse svinger
over vore Hoveder og Tage.
Fartøj, som ej kender til Fortøjning,
kløver Luften rappere end Kniven,
styrter som en Kniv, hvis Grebet slipper.

Fartøj, som ej kender til Fortøjning,
sligt er ogsaa Pigens hede Hjerte,
kløver Luften rappere end Kniven,
finder Himlen alle Vegne aaben.

Ak, hvem bringer Duepost omsider?
Oliebladet til en dybt fortvivlet Verden.
Er det Søfugl? Landfugl? Luftfugl?
Skal det rækkes os paa Glædens Vinger
eller Lystens, Hadets, Krigens?
ud af Rigdoms Guldhorn?
eller Pigens
sødt selv-sikre, trøstefulde Skød?

Fartøj, som ej kender til Fortøjning,
kløver Luften rappere end Kniven.
Men fra Evas Øjenvipper
strømmer Morgenrøde over Hjertet.

Tilegnelse:

Jeg er Flyveren, og du er Pigen.
Jeg er Jakob, du er Jakobsstigen.
Nægt mig ikke, der er Vej til Himlen ...
Jeg har kendt den førend Krigen.

SKUMRINGSBILLEDE

En mørk og faamælt Pige
betjente altid Sigmund,
beredte ham hans Bad,
naar, oftest henad Skumring,
han søgte til et ensomt
Badstuerum i sin Stad.
Hun talte ingensinde,
førend hun spurgtes ad.

Den tavse unge Pige,
som ikke kendte Latter,
Bademesterens Datter,
stod med sit glatte Haar;
hun aabner Hanens Sluse,
hun lader Dampene bruse.
Saa lægger hun Linned tilrede
og hilser stille og gaar.

Hun var saa stum og lukket.
Kun dette Træk om Munden
af dyb, uslukkelig Grunden
bar Bud om et køligt Væld,
hvor Drømme havde til Huse,
som kunde knuse Pigen
og voldte hende Skade,
men som hun tramped ihjel.

Hun syntes at vogte sin rene
Ungdom for Skændsel og Skarn,
opvokset nær Armodens Stræder,
en Jomfru, der aldrig var Barn.
Naar Sigmund siden blev ene,
han lagde tyst sine Klæder,
men sad og grubled en Stund
med samme Træk om sin Mund.

FORKLARINGEN

Planløst er det ikke.
Og tror I, jeg mangler Plan,
det er kun, fordi jeg aldrig
bli'r Jeres Tolk og Organ.

Jeg har mine egne Veje, —
dem finder I aldrig ud,
før I kan elske Naturens
mangfoldig rige Gud —

Før I kan elske mangfoldigt
hver Urt og hver hængende Gren,
saa én straks bliver til tyve
og tyve omsider til én.

III

I BEGYNDELSEN VAR —

I Begyndelsen var Kilden
født paa en Bjærgaas i Morgenrøden.
Solen rased vildt som Døden,
Dyr og Planter søgte til Kilden.

Siden efter kom Vinternøden.
For at staa sig mod Is og Taage
slutted Mennesket Pagt med Ilden.
Ild fik Vandet til at koge.

Ild fik Vandet til at koge,
Ovn og Esse til at sprude.
Og før Soleventyret var ude,
lyste Ilden fra alle Kroge.

*

* *

Disse Glimt fra tusind Kroge
og i Rummet Stjernenatten,
lutter levende Øjne, der vaage,
gjorde Menneskens Børn saa kloge.

Har jeg døjet ondt af Solen,
Elskte, du er frisk som Kilden.
Hvis jeg fryser i September,
Yndige, saa er du Ilden.

December 1923.

Min Kraft er ikke sprængt,
Min Tone er betrængt.
Ak, giv mig Guders Gud
at holde al Ting ud.

Jeg har fra Aanders Aand
Formglæden i min Haand.
Jeg har fra Sjæles Sjæl
dog min Achilles-Hæl.
Jeg har fra Livets Liv
en Ømhed: Elsk og giv.
Og endnu sker mig mangt,
hvor jeg kan drømme langt.

Men jeg har Tavshed kær.
Og kun fortættet Væsen
kan fylde mit Begær

Fortætning af alt Væsen.

I STADEN

København er stor,
men Danmarks Land er lille.
Stjernerne gaar om paa Gaderne
mellem Job og Hor.

Søde Kvindeøjne
stirrer paa Façaderne,
vandrer flinkt i Gaderne
mellem Job og Hor.

21. 2. 24.

Hun har saa skønt fra Naturen
en Holdning i store Drag,
at man vilde kysse Konturen
af hendes *For og bag*,
selvom hun laa forstenet
og kold i en Sarkofag.

VINTERFLORA

Det er sære lunkne Vinteraar, der tærer
som Vampyrer Kraften ud af vore Sfærer.

Men de store Vintre bringer Sne i Dynger,
hvorved Jorden tyst sin Blomstersjæl forynger.

Her er Ungdomsmylder: fuldt af Hyacinter
og af fuldt udsprungne Kvinder nu i Vinter.

VAARBEBUDELSE

Dette Snefald over Kirkegaarden
midt i Vintrens Hjerte kalder tyst paa Vaaren.
Natten skælver ved det store Foraars Komme.
Døde lever op, og Gravene staar tomme.

Denne fine Sne paa Kinden,
mærker du det ej?
er forfrosne Dødes Ild,
... med Blomsterkys til dig.

KAN SOMMERFUGLEVINGER TYNGE —

Kan Sommerfuglevinger tynge?
Tænk, hvad to spinkle Skuldre kunde bære
for dem, hun vilde livsforynge.

Men selv de lette Sommersko maa snære
og Moderømhed søge sig et Hvil.
Naar Vintren ender, vil vi atter vaage.

Den fine Blomst sov ind før Vaarens Smil
i Hospitalet bag den svære Laage.

30. 7. 23. »Hôtel de la plage«, Donville.

For at gemme Hjemmets Lykke
lukked vi med Laase Huset,
rejste ud, hvor Vinden blæser,
rejste ud, hvor Solen skinner,
og hvor Støv langs Vejen drysser,
medens Regnen i en Sky
højt paa Himlen truer — —

For at skaane vore Stuer
for den træge Sommerhede
og bevare vore Hjerter
mod det triste Sommerregnfald,
for at trodse Byger ude,
Lyn fra Himlen, Storm fra Havet —
heller end at brændes inde
eller levende begraves
rejste vi ...
og Solen smiler,
Sommerfuglen vakler henrykt
op i Blaaet. Vore Længsler
lod vi bag os ———————

ET FORAARSBUD

Et Foraarsbud, en Vaarblomst
har atter kysset mig.
Og kær og ung og sælsom
er min Kærlighed til dig.

Og intet har en Skærhed
som min ømme Drøm om dig,
ak, unge, fine Vaarblomst
langt renere end jeg.

Gud Sol! lad Vaaren leve,
lad med sin lyse Streg
det unge Foraar spire!
— — — —
det unge Foraar spire.

IV
FANTASIA

FANTASIA

Jeg ved, at noget i de efterfølgende Betragtninger vil forekomme stødende uforstaaeligt og overspændt.

Det er imidlertid kun en Skildring af, hvorledes en Kunstner for at udvide sin Synskreds lader, som om alle de Love, man almindelig tror paa, var ukendte og ikke gældende.

De fleste tror jo at vide, at Planter ikke har nogen Tanke eller Følelse; at Byens Støj er sjælløs og upoetisk; at Kvinder er jordiske og slet ikke sælsomme; at Sanserne er mørke Magter; at Hensigter er egenkærlige o. s. v.

Her paa disse „fundne Blade" er beskrevet en helt modsat Tro fra Aar, da dybe Drømme og Forestillinger blev til — — et Forsøg af en Forfatter paa at lade Tingene tale af sig selv.

For en Digter bliver saadanne Aar af de allerfrugtbareste. Han danner i sig et Billede af en ny Tid, kendetegnet i Kvindeskikkelsen Fantasia.

FUNDNE BLADE

Der er næsten intet at føje til disse fundne Blade. De stammer fra Aar, da jeg beundrede Aarstiderne og alle deres Urter, som gav

mangehaande Tanker. Sælsomme indholdsrige, men nu glemte Tider og Dage af trofast Lytten til Vaarens Hjerte, til Undergang og Genfødelse.

— — — —

„Aar, da Planten følte og handlede — — — da Larmen i Byen var skøn som Stilheden i Skoven — — — da en Drøm om den sjældne, sælsomme Kvinde ikke manglede — — — da Sanserne havde Sjæl — — — og Sjælen højtidelig skjalv ved Sansernes Aabenbaringer. Aar, da Hensigten, ukendt med sit eget Væsen, var redelig og uendelig — — — da en dyb Uskyld laa bag alle de smaa Handlinger og gjorde dem til store Forsøg. Aar, da Redeligheden vel blev miskendt, men var sig selv nok.

Hvorfor skulde de Aar uden Nytte vejres hen? Hvorfor skulde de Hensigter jammerlig gro til med Støv?

Naar jeg maaler min daværende Modenhed, som den røbedes i sin overdaadige Drøm, med de senere Aar og den paafølgende Virkelighed, forstaar jeg ikke, hvorfor jeg skulde lade en saa sjælden Fugl flyve, lade en saa kostelig Afgrøde staa og raadne paa Markerne.

Nu, — — det har jeg heller ikke tilladt.

Nej, efter en lang, ikke forgæves Rejse betragter jeg mit Udgangspunkt.

Overdaadighed var Musens Navn — men hun havde blege fine Træk, en kysk Kvindelighed, og Overdaadigheden viste sig mere i Tankens vidt spændende Liv, den rigelige Naturlighed, i Latteren, i Individualitetens Selvraadighed, i Modtageligheden — i Spotten over det latterlige smaa — end i noget der vedkom de hos Folket antagne Sæder og Skikke. Hun satte sig naturligt ud over Sæder og Skikke, men kun fordi

hun ubevist kendte og elskede de højeste Love, d. v. s. uimodstaaeligt følte dem som Lysbølger i sin fysiske og aandelige Organisme.

Mon jeg nogen Sinde har glemt, hvad jeg den Gang drømte? Hvor er hun henne, Kimæret, Sibyllen, min Attraas Billede? Ti stille. Jeg anede den nye Muse, hine Aars Sfinx. — Hun var Skyld i, at jeg havde Bevidsthed om den nye Tid, en samlet Følelse af Verdens Virken og Vilje, aabenbaret i mig af min egen Sans. Jeg anede, at om lidt vilde Sfinxen, Sibyllen møde mig, blive levende som en Kvinde — „aabne som et Forhæng sit udslagne Haar".

Om hun havde Kastagnetter mellem Fingrene, som en Ven digtede til mig? Aa ingen Ballerina lignede hun. Eller røde Blomster ved Øret? som jeg har set i Italien! eller et rundt Haandspejl, hvori hun beundrede sin Nakkes Runding? om hun kom mørktklædt sejlende paa et Skib eller fornøjet ridende ned gennem Ermelund? — hun havde en Verden i sit Haar og i sin Kjolefold og var smykt med de danske Skoves og Agres dybe Vaar.

Aa! ingen *tilfældige* Slør eller Blomster havde hun. Alt var gennem Glimt og Skygger kun Udfoldelse af hendes Grundstof eller blivende Grund, Alvor fra Dybet af al Alvor. Jubel af et elskende Hjertes Jubel.

Jeg ved næppe, hvorledes jeg ud af virkelige Kvindeansigter har skabt denne Fantasia, den skabende Tankes Muse, Medhjælp til at være hos Digteren ved de højeste Begivenheder, hvor de virkelige Kvinder ikke strakte til.

Men jeg tror, at det ikke var et tomt Billede, en gold Drøm, nej en ny Virkelighed, jeg anede frem af Almagtens Gemmer og satte i Frihed."

V

EN HISTORIE

Søde Barn, jeg var kun fireogtyve,
du var seksogtyve, gør det noget,
at jeg fik dit Hjerte til at smile?
Du er to Aar ældre, gør det noget,
at jeg taler med dig som en Fader?

Søde Barn med moderlige Arme,
med dit kloge Sind, din unge Styrke.
Er det Uret, at jeg mest beundrer
dette foraars-svage i dit Væsen,
denne Magt, udsprungen af en Sødme,
lejret som det milde Mel i Kornet,
hvoraf Vintersædens Blaaning spirer?

Søde Barn, du er langt mere dygtig,
mere klog end jeg. Kan det da taales,
at jeg tager mig som Mand i Huset
Fadermine, Pashamyndigheder?
Er ej alle dine Ynder mine?

Er de ej som Børn i mine Hænder,
Sind, som brænder, søde viltre Unger,
der maa aves, førend de kan lege,
men som kender mig og lyder gerne?

Vil du styre, være egenmægtig?
Kender du som jeg din egen Skønhed?
Aldrig var din Klogskab mere prægtig,
end naar du berusedes af Kærtegn,
og, omfavnet, adlød mig med Vælde.

Du er som et dybt og frodigt Landskab,
Høst og Vinter skifter om til Vaar,
store Somre modner dine Haver,
mørkt og violet som Dyreskind
staar en Tordensky bag Kløvermarken —
Du har Frugtbarhed for hele Aaret.

VED AFRODITES STØTTE

Han har sagt, at jeg skal møde
ham ved Afrodites Støtte.
Jeg er angst for Marmorstøtten,
Nattergalen synger, synger.

Var Gudinden ikke elsket?
Mer end alle andre æret?
Men hun ty'r til lave Midler
og vil lære os Begæret.

Jeg forsager Afrodite,
vil ej lyde Afrodite — —
alle hendes vidtberømte
Yndigheder ubestridte — —

Nattergalen synger, synger,
og fortryller Parkens Gange.
Hvorfor skal jeg mer begære?
jeg har Hjertet spændt af Sange.

Jeg forsager, jeg forbander,
jeg fornægter Afrodite.
Intet kan mit Sind forsone
med den fæle Kone.

— — — — — — — — — — — — —

Hendes Kunster er forslidte,
hendes Smil er mig en Pine.
Skal vi altid uden Naade
hildes paa den samme Maade?

Nattergalen synger, synger.
Lyse Skyer, Grenemasser
glider ind i Stjerneverdnens
Silkeluft og blaa Paladser.

Lad mig hvile og berøres
kun af dine Kærtegns Sødme.
Lad Gudinden lukkes ude!
Lad os skjule Afrodite.

Lad os gaa til Kildespringet,
hvor de nye Strenge toner.
Lad os gaa til Hjemmets Løndom,
naar ej Afrodite ser os.

Jeg foragter hendes Guddom:
hendes gode Gavers Manna,
slængt i Grams til de Urene,
gør mig vild og falsk af Renhed.

— — — — — — — — — — — — —

O, men hvis min Ven nu møder
Byens hæslige Hetærer!
O, forbarm dig, Afrodite.
Afrodite, jeg begærer.

MODELLERNE

De kom ind, to unge Piger paa en kølig Formiddag.
Før vi havde ønsket Synet, stor de nøgne for og bag,
frysende som friske Blomster, fuld af Farvevelbehag.
Jord og Love synes glemte, alt er Lys og Atmosfære:
dér, hvor Maleren skal være,
er der Aarstids-Overgange,
Vaar og Aarstid bli'r til Sange,
dér, hvor Maleren skal være.

Da de fade
Omsvøb faldt fra deres Skulderblade,
blev de to til Dug og Ild og Sfære
eller til en Blomstergade
.... Eller de fik Vinger?
Intet hemmer mig, jeg springer
til mit Lærred for at gaa i Lære
hos det Nøgne: for at se dets Vinger,
prøve dem, hvor længe de kan bære.

Mennesker kan man besnære,
men ej Kunstneren, som svinger
sin Pastelstift med en blaa=rød=gylden Finger
til sin Sandheds Ære.

Hvad er Skolen?
.... det er Vingerne:
favne Havet, Himlen, Solen,
det er Vingerne.

Favne Jord — og ej blot Himmerige!
Vi maa dale for igen at stige.
Ak, Modellen er jo dog
i sin bedste Drøm en jordisk Pige,
og i Hjertet i en fredet Krog
møder hun dig som din Lige.

Plads for vor udvalgte Dronning,
hun, hvis Slæb vi altid bærer,
for Elisabeth af England
og Johanne af Burgund,
for Catharinaer og for Annaer,
for Sultanaen af Trapezunt.

Plads for godt og for lidt ondt!
Plads for en ærlig Pige.

Tyngdeloven kan vi ikke svige.
Hvad er godt? og hvad er ondt?
Hvad er en ærlig Pige?
Vi drog ud med Lys fra oven,
men maa lande under Loven.
Kunstens Ærlighed er nøgen.
Det er Pragten ved al Søgen.

Det er selv Modellens Hæder.
Du har plukket hendes Vinger,
og nu staar hun med Veninden
atter iført Klæder.
De er stolte, at de gav dig Vinger.
Det er Underet og Spøgen:
Du blev Skaber til et Billed,
da en Pige klædtes nøgen.

DEN LYKKELIGE MALER

Der er saa længe kriget fælt og pratet.
Nej de, hvis Hjerte rummer Farveskriget,
forstaar: ved Malerkunst fornyes Riget.

Den unge Mester kom til Pensionatet.
Det knejste i sin Vildvin skraas for Banen
med fire vilde Frøkner paa Altanen.

Med fire Frøkner ... nej! thi en var Enke
og en var fraskilt — alle lidt forraadte,
om ikke fri for Kummer, fri for Lænke.

En Dag de sværmede og musicerede,
sukkede, skæmtede, poetiserede,
Det vared ved den hele Dag i Gaar.

Han friede til Irma og til Inger,
han kyssed Fru Medusas Øjenhaar,
men bed i Ernestines lille Finger.

Og han bed haardt, men hvad er blidt som Piger?
naar de blir smigret med den rette Smiger,
de aabner Buret for en Kongetiger.

Han kyssed Fru Medusas Bryn. Hvem husker
ej den Slags mørke Bryn som Fimretraade
paa Gopler, Sø-Meduser og Mollusker!

Og hvad er kysk som Kys paa Øjelaaget!
et Nu i Blindhed, som for hende selv
gør hendes dybe Skønhed mere broget.

Et Strandbad siden efter! Ud paa Dybet,
Medusas Skønhed er i Slægt med Havet
og Havets Dyr — ej mindste Frygt for Krybet.

I Gaar de musicerede og sværmede.
Selv Kokkepigen tabte Smækforklædet.
I Dag er alle Damer smækfornærmede.

I Dag staar Maleren blandt Børn og Hunde
og tegner Husfaçader, Øjne, Munde,
firkantede og flade, cirkelrunde.

For ham har Mur og Gavl Profil og Fjæser,
han ivrer, skønt det regner eller blæser.
Rundt om i Andagt drypper Skarens Næser.

Han maa skitsere, førend han kan sove:
Hvert Hus i Gaden, selv de smaa og grove,
staar støttet kækt til Ligevægtens Love.

Han bruger hverken Vinkel eller Passer
og bliver Ven med alle Samfundsklasser,
thi, hvad han gør paa Øjemaal — det passer.

Den unge Kvinde kommer, fin og nettet
med Mildhed og Natur i Talesættet
og ny som Eva ... længe før Korsettet.

Fra nu hans Skaberhunger tør ej blunde,
thi aarlig skal han mætte nye Munde
firkantede og søde, cirkelrunde.

Mal, danske Maler; medens Verden henter
det Kvantum Blod og Jern, som er Formatet,
og Folket triller Tørv og tror paa Renter.

I Tusind Hjerter stiger Farveskriget,
fra Visdoms Hal til Vinløvs-Pensionatet. —
Ej Krig og Kneb — men Kunst fornyer Riget.

Thi Maleren, med klare Øjne fostret,
saar Verdensfreden, Skønheds-Konkordatet
fra Stalden, Dueslaget og til Klostret.

BØGEN OG NÆLDEN

Ord til Sønderjyderne.

Den røde Valmu' ler til Landsbypigen:
„Nu har vi overstaaet Verdenskrigen".

Og Klinten møder Kornets stive Tidsel,
som ømmer sig: „Det her var Tænders Gnidsel."

Men Bøgekronen med sin lyse Stemme
synger: „Nu har vi Sønderjylland hjemme."

Og alle danske Hegn og Skovbryn syder
af Jubel: Vær velkomne, Sønderjyder!
Det Haab, I bar, da Dagene var slemme,
det har vi heller aldrig kunnet glemme,
det skød hos os hvert Aar som Pilens Rakler,
mens „Blod og Jern" slog Bødlerne til Stakler.

Velkommen hjem til Danmark, Sønderjyder.
Men er I fattet paa, hvad det betyder?
I kendte nok til Fjenders Nag forinden.
Men bli'r man elsket, kommer man i Vinden.

Thi det er Folk og Huse, Dyr og Planter,
som vil ha'e Del i Jer paa alle Kanter,
og unge Sind, der tilmed er Gesandter
for Husmandshjemmets Kogekar og Gryder.
(Det kan I vel forstaa, I som er Jyder!)
De mindste Gryder rummer store Sjæle:
Kom hjem til Danmark og lad Jer forkæle!

Selv Blomsterne, fra Hybentorn til Nælden,
bereder Jer en Ømhed, som er sjælden.
Men Brændenælden har en skinsyg Stemme:
(I Elskede, nu er I først i Klemme!) —

„I er straks Sønderjyder, hvor det gælder.
I Danmark er vi Vejbred eller Nælder.

Vi deler os i Arter og Partier.
Mon ved vort grove Favntag I Jer kvier!

Lær nu at blomstre med os, Sønderjyder,
og blive Tidsler, Nælder og Skarntyder!"

Men Bøgen synger med sin danske Stemme·
Omsider har vi Sønderjylland hjemme.
Bevar den Sol, som Jer saa trøstig soler,
bliv ikke Vejbred, hvis I er Violer.

Og lær af ingen dansk, som vil fortælle,
at det er Dyd at blive Brændenælde.
Lad Jer ej undertrykke, stikke, brænde;
men taal dog, at vi trykker Jer en Kende,
thi over alt skal Blomsterbroer bygges — — —
Lad Eders Haand af Haandtryk festlig smykkes!

Som dette Digt maa trykkes frit — — „Maa trykkes"!

Versailles 1920.

ALLE NORDENS FUGLE

Midt i Nordens stormomsuste Hjørne
rejser sig det solindspundne Træ,
i hvis friske Løv er frodig Læ.
Sorg og Sødme, Drøm og Grubleri,
alle Nordens Fugle bor deri.

Vi er Sang — vil intet heller være.
Lyt dog til vort Fuglekor, I kære,
hver har sit at lære, sit at bære,
Tankers Kval og fyrig Melodi!
Nordens nye Muser gaar forbi.

Stundum høres Stemmen mægtig kalde,
som én Fylgie raabte over alle!
tilbød Verdens Skarer udenfor
Lykke af den Lykke, der blev vor.

Hvem kan læge Verdens vantro Slægt?
Den, som tror paa Træet, bliver lægt,
men Fornægteren bli'r aldrig lægt.

Den, som tror paa Frelsens rige Naade,
bliver lægt.
Den, som tror paa Telegrafens Traade
— som er Tidens Tro — vil blive lægt.

Alle bliver lægt.
Kun den arme Mand, som intet tror,
stævner ulægt til den mørke Jord.

Vi vil tro paa Nordens Fugletræ,
tro paa Nordens Fylgie, tro paa Slægten,
som er groet i disse Grenes Læ.
Dybt har Somren mærket Dal og Høje,
Sejren kyssed Drømmen i vort Øje.

SJÆLLAND OG DIGTEREN

Til *Ludvig Holstein.*

Hvad er *det* at elske og forsage?
Spurgte jeg en Gang en sjællandsk Pige.
.. Sjællands Skønhed blomstred bag ved Pulten.

Og det blege Pigebarn ved Pulten
svared' sagte: „Kærlighedens Plage
for en Kvinde, naar hun maa forsage,
det er .. som at være rigtig sulten".

Der er intet ærligt Rim paa „sulten",
men det var en ærlig Piges Klage.

Mange Midler imod Sult kan prøves:
noget fint at lugte til og smage?
noget voldsomt, hvorved man bedøves?
Stands i Trængslen, læn dig lidt tilbage,
Alfs Veninde, se paa Ludvig Holstein:

Købt med Blodets Pragt, som er en Løves,
rækker han de Blomster, som behøves ..
Foraarsbud til vaklende og svage!
og til Hjertet Brød, hvis du er sulten.

J. F. WILLUMSEN

Fra en gaade-opfyldt
Drømmesigerske
var hans Muse bleven
Bjergbestigerske.

Jotunheimens Jætte
rev sig i sit Skæg:
Willum vilde sætte
ham mod Fjeldets Væg.

Men vor Spot herhjemme
lo med Fynd og Klem:
„Willum, du kan rejse
til dit Jotunhjem!"

*

* *

Bølgen bliver Pol-Is,
Sol-Ild bliver Kul.
Verden er et Gaadebjerg
foruden Hak og Hul.

Kloden ejer Skatte,
Willum, Kister fuld.
Og Øresund har Skyllevand
til hele Clondykes Guld.

*
* *

Du har taget Skyller,
Willum, som en Mand
Stundum tror man, Verden
kun er Skyllevand.

Hele Stranden myldrer
for at kvæle Værket
i sit Dynd ... dog Manden
faar de ikke kværket.

Midt i Myldret staar du
proper som en Gud —
naar vi rolig skyller
Skyllevandet ud.

*
* *

Fandt han Guld paa Fjeldet,
hvor ej Urt vil gro?

Fandt han det ved Porten
ind til Dødens Bo?
Hvis vi vilde plukke
Bølge, Vind og Lys —
al vor Luft-Erobring
blev maaske et Gys.

Stundum var der Skrold-Is,
hvor hans Fylgje gik,
brast og blev et Dugglimt
under Solens Blik.
Brus og bliv til Vove,
brist kun, tynde Is!
Norner, som ej sove,
hindre Mænds Forlis.

*
* *

Willum Skattegraver,
stræb kun tillidsfuld!
Kattegat har Skyllevand
til mer end Clondykes Guld.
Den, som graver dygtig,
ham er Lykken huld.

Stene, Sølv og Sager
fandt du mangen Gang.
Men hvad er nu dette?
Hilse dig med Rette
kan kun Sværde-Sang
... Det var Skræp, som klang!

*
* *

Hvis dit Høvdingmærke
her en Dag forsvandt,
var en Lysalf stegen
ned fra Bjergets Kant
for at søge Helten
... længe ... til hun fandt!
slaa sin Kappe om ham,
dække mildt hans Saar
som Valkyrie med sit lange, gyldne Haar.

NILS COLLETT VOGT

Strid mellem Rigsmaal og Maalmænd, Strid mellem Norske og Danske.
Hvem, udi Belzebub, skal eje de norrøne Øer?
Rækker vi Haanden til Haandslag, napper I fra os en Færing,
kræver dertil som Foræring Blaaræv fra Grønland og Sæl.
Taler vi til Jer som Kristne, da fragaar I Kristian-Navnet,
Byen, den hedder nu Oslo ... Oslo vil se Eskimoer.
Island med Hekla og Geysir tænder Begær i dit Hjerte.
Nordmand, en Drøm dig bedrager. Ve dig usalige Mand!
Spiser du Hvalkød med Glæde, nyder du Tran med Berusning?
taaler du selv i din Gaard, dit Oslo, en Lygte med Tran?

Nej, du har Hekla i Brystet og Geysirs hedt sprudlende Kilde.
Fyrstelig Blaaræv kommer din Digter og Jæger paa Skud.
Glem nu hine Værdier fra uorganiske Verdner.
Pris din prægtige Isbjørn og Sangfugl, Nils Collett Vogt!

TIL THØGER LARSEN

Jeg elsker Solskinnet og Regnen, Blæsten og Hverdagen
i København og overalt i Danmark,
Smagen og Folket og det bedste af den skabende Aand i Danmark.

Men der er stundum Aar,
hvor jeg forbavses over Folkesjælen
og spørger, som jeg spurgte Træet,
det malede Træ paa et herligt ældre Kunstværk:
Hvorfor bærer det Træ mon aldrig grønne Blade?

Ja, Træet var jo et færdigmalet Værk
sig selv gennem et halvt Aarhundrede.

Du, min digtende jyske Broder,
ligner ikke det farveprydede Billed.
Du er runden hel af ét Stykke
og af levende Rod fra Aartusinder.

Alle Sprog og alle Ord
selv de fjærneste og døde
synes du at tyde med Livets Sikkerhed,
som var alle Bladene paa Ygdrasils Ask
kun mange sære Omdannelser
af et eneste Blad.

SEJRE OG VUNDER

Nok er at tale om,
naar vi tilsammen kom
— sælsomme Tider og Dage.
Sejre fra Ungdomsaar.
Vunder, som Verden slaar,
Dyrtid og Lændeværks Plage.

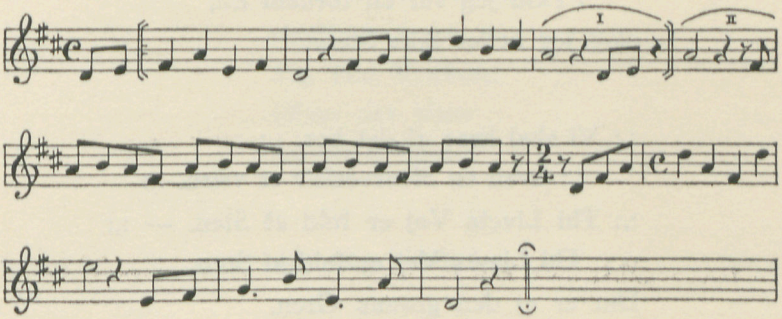
Skyer som Skifertag
dækker den blege Dag,
skygger for Gud og for Love.
— Broder og Ven i Dan,
sig, om du mødte Pan,
og foer du vild i hans Skove? —

Drog dig med gunstig Bør
Bælt eller Sydhavs-Øer,
Engblommen, Pilen og Syren?
— Gik du paa Regnbu-Vej,
sig, hvem der mødte dig:
Mars eller Guden med Lyren.

Staar du paa øde Mark
isnet til Rod og Bark
udslidt af Vinterens Vinde?
— Er du et gammelt Træ,
staar dog med Smil og Læ,
Sjæl, du er endnu derinde.

SKÆRVESLAGERENS VISE

GAMMELFRANSK

:,: Ved en Vej i nørre Len :,:
:,: stod en Vejmand og slog Sten. :,:
I Dagevis, i Ugevis
han kløved Sten i Massevis,
han kløved Massevis af Sten.
Det var Skærver til Chaussé'n.

:,: Og en Dame i Karet :,:
:,: havde aldrig Magen set. :,:
:,: Hun sagde: Lille Skærvesla'er :,:
hun sagde: Lille Skærvesla'er,
det er en skidt Bedrift, De har.

:,: Men den Vejmand svared stift: :,:
:,: Det er ingen fin Bedrift. :,:
:,: Var jeg som De en fornem En, — :,:
i Fald jeg var en fornem En,
slog jeg heller ikke Sten.

:,: Vi skal lære af det her, :,:
:,: hvad en Skærvesla'r er værd. :,:
:,: Thi Livets Vej er fuld af Sten. — :,:
Thi Livets Vej er fuld af Sten.
Det er ej den grønne Gren.

VAARSANG VED JUL

Tusmørkets Stjerner
rimblege staar.
Sig, min Veninde,
bliver det Vaar
nu ingen Sinde?

Ak, min Veninde!

Skoven er øde,
Vejen er bar,
Lykken, der døde,
giver ej Svar ...
Frysende Kroner.

Intet forsoner

Findes dog Balsam
for vore Saar?
Er det en evig
Sandhed og Vaar,
Stjernerne øser ....?

Mildheds Forløser.

Tusmørkets Ynde
Skovdybet naar.
Stjernelys smiler
tyst, hvor vi gaar.
Ak, min Veninde —

er Højtid inde?

KLODENS SANGE —

Pragtfulde Somre, under Parkens Grene,
Ild i hvert Øje, Skæmt og munter Kiv,
kun under Roser glimted Ufreds Kniv.
Der dryssed Dug paa Planter, Dyr og Stene.
Og Lærdom var et saligt Tidsfordriv,
ved Frue Kirke oprejst sov Athene.
Forfængelighed, Aandsmod, skønt Bedrag!
Vi drømte om en Kilde Hippokrene.

Men dobbelt Skydning vækked os en Dag,
og Giftgas brændte Svælg og Øjenvipper,
vi sloges i Moradser ... *som ved Ypres!*

Man kan ej høre i en dobbelt Ild,
mens Shrapnells, springende paa alle Kanter,
elektriserer Stene, Dyr og Planter.
Man føler paa sig selv ... om man er til? — Hurrah!

Med Døden og Sergentens Raab i Hælene,
i Vand til Halsen, men med Ild i Sjælene
gaar Tropperne i Rædslens Kanonade,
og spændt og hærdet synger Jordens Flade — Hurrah!

INDE FRA KLODENS VÆRKSTED

Inde fra Klodens Værksted lyder dunkle Eksplosioner.
Omsmeltes nu hver Livsform fra den gamle Alders Gry?
Brydes Karrene i Stykker? væltes Ovnene tillige?
Højovne, bygt af Vælden, da den gamle Morgen var ny.

Knuses Prøverne? slettes Sporene af den gamle, slidte Skønhed,
saa at det nye kan fødes rent uden Hul paa sin Hæl —?
Sprøjter Tidsaanden Saft og Flamme, Livets Sødme i nye Matricer?
Eller frigjort fra Moderformen gror Bevidsthed og Sjæl?

Slettes det gamle Regnskab med dets Summer og dets Brøker,
som blev overført i Æoner?
Opløses i Atomer selve Tavlerne nu?
Tal, som aldrig stemte, skal ikke optegnes mere ...
Ja, Talsystemet er ude,
det sled Tavlerne itu.

FEMTE JUNI

Det er femte Juni, bag det grønne Vænge.
Alle de smaa Græshopper stemmer deres Strenge.
Fire unge Piger med hvide Kjoler paa
ligger blødt i Græsset ved den drivende Aa.

Oppe paa en Skovplads de stolte Faner hænge.
Det er femte Juni, og Folk gaar ind for Penge.
Inde paa en Skovplads med Festtribune midt
om den store Taler sig Folk alvorlig trænge,
yderst gaar de unge med lyttende Skridt.
Gæster er her vidt fra Landet og fra Staden,
ingen tænker mer paa Loen eller Laden.
Jubel og Forventning vil alle Hjerter sprænge.
Og den unge Skønhed træder rank og stolt,
som hun havde hørt den Tale, der blev holdt.
Løv- og Flagomvunden staar Danseestraden.
Det er femte Juni med Alvor førend Maden
oppe paa en Festplads med Spil og Faner midt.
Røgen bagved Teltet stiger frisk og frit.

Femte Juni Sol, det er som Lykkepenge.
Men hvorfor staa stille og lade sig trænge?
hvorfor lytte efter, naar man er fuld af Tro?
Gæster er her vidt fra Landet og fra Staden,
ingen tænker mer paa Gade eller Bro.
Højtid og Forventning vil alle Hjerter sprænge.

„Hvad skal man fordrive en Time med saa længe?
og hvorfor staa stille?" tænkte Nonnerne i Enge.
„Hvorfor lytte efter, naar man er fuld af Tro?"

Over deres Hoved en Graapils Grene hænge,
fire unge Piger med hvide Kjoler paa
ligger stolt i Græsset ved den drivende Aa.

Og den klogeste holdt Taler til det Blaa:
„Frihedsdagen ærer man først med Gran og Kranse,
saa skal Mænd bespises, saa længe de kan sanse;
Tiden vil dog komme for de unge til at danse!"

Se, den vakre Ungdom har taget det Parti
intet mer at drøfte, thi Hjerterne forstaa,

vente taalmodig ved den drivende Aa,
til Kedsomheden er dreven forbi.

Fire unge Piger, som venter i Ro,
er dog Symbolet paa den stærkeste Tro.

DEN STÆRKE DAME I TELTET

Med Brændenælder er min Pande smykt,
med Tidsler fletter jeg de hvide Lænder,
thi mer end alle Brændenælder brænder
jeg selv, og Tidslen stikker mindre stygt.

I Fald der mellem Eder er en Kender,
han ved, mit Blod af Sundhed er gjort sygt!
Kom, mærk min Styrke, vær kun uden Frygt.
Jeg vædder paa, at ingen af Dem spænder

med begge Hænder øverst om min Arm.
Min Herre, Teltets Luft er vistnok varm,
jeg sveder lidt, lad ikke Dem genere!
Jeg sluger Knive, spiser Blaar, med mere,
er sat af Væsen, gør ej stor Allarm.

Jeg længes efter Aftenhimlens Blaanen
og hyler, som en skabet Hund mod Maanen.

JEG TRAF EN SKØNHED ...

Jeg traf en Skønhed fra Firsernes Dage
lidt sprukken i Gipsen.
I Ungdomstiden hun dyrkede Drachmann,
Jacobsen, Ibsen ...

Da Drachmann opgrov en Marmorstøtte,
da var hun et Krater,
som fyldte med Røg for den nye Digter
Salon og Teater.

Da slog hun selv som en Røgsky i Vejret
hed og forblindet.
Hvad hjalp det nu — var hun ung af Sindet,
gammel i Skindet —?

Hun hører aldeles uden Forventning,
hvad nyt man forkynder,

og ser ikke mer en Profet i den første
den værste Begynder.

Hun siger: „Vor By er i mange Dele
bleven umulig.
At nogen kan lide X. X., naar han spiller!
Jeg finder ham grulig.

„Jeg ser, at de kalder Y. Y. for en Tosse,
det synes jeg osse.
Men rose P. P. for det Nonsens, han skriver,
det kalder jeg Iver.

„Den hele Stad er jo nu saa forstyrret
ej mer til at kende,
som ingen af Husene stod paa sin gode
og rigtige Ende.

„Jeg synes, en By, hvor man føler sig hjemme,
den lader man ligge.
De venter maaske her skal komme Turister,
det tror jeg nu ikke ...“

Den fejrede Skønhed fra fordum, hun følger
med Nutidens Moder,
og fri for Idoler hun nyder des bedre
de jordiske Goder ...

En Del af sin Velstand hun misted ved Krigen,
men bjerged en Grunddel.
Hun bød mig paa The Klokken Fem — i sin Villa
ej langt fra en Runddel.

VI
FØLFOD

FORAAR

Nu er det Foraar hjemme, bredt og vidt,
og Bankkassereren med lange Skridt
opmaaler Pløjejordens Længder, Bredder
og planter nye Vaar-Prioriteter.

Ingen Valuta, immerhen Kredit,
nu er det Foraar! Kvirrevirrevit!

Og Bonden siger over Bladet bøjet,
der holder ham med Dagens Nyt i Trit,
den ene Gang: „Nu er Jens Lund fallit!"
den anden Gang: „Nu er Knud Hansen røget!"

Saa trækker Bonden selv i Søndagstøjet,
det bedste Sæt, han endnu kalder sit,
og kører til den nye Prokurator,
en Folketaler og en Inkassator.

Han er moderne, tjener Mønt som Skidt.
Der kan du laane — kvirrevirrevit!

TERMINSBEKYMRINGER

Med Næsen skriverspids og vissenbleg
og Kløgten lagt tilbage bagved Ørene
han drøfted Vognremise, Stalden, Køerne,
imens en Mistvivl paa hans Ansigt steg.

Foran ham strutted Bonden, som et Neg,
hans Overtalelse var næsten rørende,
han kendte alt, som er til Landbrug hørende,
men i ham selv en Skrivertvivl sig sneg.

Han tænkte paa sin Kone, og Schalotterne,
hun saaede i Fjor, paa Spanden, Potterne,
som var itu, paa Grisestien, Rotterne!

Han havde ingen Kaabe til sin Datter
og ingen Frø til Konens ny Rabatter.
Naar Huset styrter, er der nok af Spotterne.

DEN NYE PROKURATOR

Den nye Prokurator, De bør kende ham,
er ganske ung, men Næsen er lidt vissen,
han husker Bondens Heste, Blakken, Blissen,
ved næste Rigsdagsvalg vil Folket sende ham.

Hans Hus er flot med store blanke Ruder,
hans blanke Daadskraft lader ham ej Rist,
han gør en Handel, mens han slaar en Sludder,
en Bladartikel, mens han spiller Whist.

Han vejrer radikalt sin Fjendes List
og byder med sit rappe Mod dem Spidsen,
han er et rigtigt Jern, den lille Jessen.

Og Vælgerfolket danser til hans Pibe,
men spørg ej om hans Tro paa Jesu Krist,
da kommer lille Jessen slemt i Knibe.

VOR MOR PAA GAARDEN

Vor Mor paa Gaarden var de Andres Mester.
Hun havde stridt for den beskedne Lykke
at faa beplantet Havens Hjørnestykke.
Hun var saa syg, hun havde Gigt i Knuder,
men holdt dog sammen paa sin Velstands Rester.
Hun vilde ha' istandsat Gaardens Ruder
og mulig tjene lidt paa Sommergæster.
Men naar hun talte for sig, slog det Sludder.
Hun skulde ogsaa have sig et Tandsæt
og til sit Gæsteværelse et Vandsæt.

Men hun var syg, ja færdig ved at dejse,
hun maatte vist til København en Rejse.
Naar hun blev helbredt, hvor hun skulde knejse!

Hun vendte Blikket fromt mod Hanebjælken,
naar det blev sagt, at Folk forfalsked Mælken;
hun kom lidt Vand i sine Mælkespande
af Renlighed — — — men ikke for at blande.

NYE TIDER

Den gamle Tid fallit — fallit — fallit!
(Jeg skrev de Vers et Aar, da alt gik skidt)
Nu er det nye Tider. Kvirrevit!

Og ingen Møddingspøl, som gør os flov.
Den rene Stald, ren Mælk, den rene Lov!
Og ingen Akvavit i Danmarks Skov,
hvor Droslen fløjter sit: *Profit! Profit!*

Min Muse selv kan næppe holde Trit,
og søger vaklende den Fejehov,
hvor Bondens Tøs og Svinedrengen sov.

Ak, kom vor Moders Tandsæt ej betids,
vil Datren konfirmeres med Gebids ...
Den gamle Tid fallit — fallit — fallit!
Nu er det Foraar: Kvirrevirrevit!

VII

STROFER I TUSMØRKET

Skumringsstunder. Lune Aftener. Nattetimer.
Lad os tale,
medens alting bliver stille: vi har mer at tale om.
Ræk mig endnu dine Hænder, naar du synes, vi skal tie,
de er hvide, de er milde, deres Tryk en venlig Dom.
Hører du i Nabolaget Port og Døre lukkes i?
Og det graaner saa fortroligt om os, til vi intet ser
uden dig og mig, der svulmer som en dobbelt Melodi,
vakt til Liv, mens Aftenfreden gør dig stum ved dit Klaver.

Skal vi vandre ned i Haven til det gode tyste Bord
midt paa Plænen under Asken, hvor i Skjul saa mange Gange
jeg har siddet lunt og lyttet til den sommervarme Jord,
munter med min slukte Pibe, medens Mulmet rundt om gror,
og du skimted næppe Bordet, naar du bragte mig mit Glas,
som jeg tømte under Træet, øm og frydefuld tilpas.

Skumringsstunder, lune Aftener, Nattetimer.
Har du set,
at det nye Skud paa Rosen, det har skudt igen i Dag —?
Stryg en Tændstik og se efter — — Se, vor Have er beredt,
selv i Mørke har vi Roser, selv i Tavshed Velbehag.

JEG VIL BEGRAVES I FRED —

Dette er Digterens Kaar:
fødes og lægges hen,
glemmes og æres igen
Aar efter Aar.

Snart grov de ham op for at hædre ham,
snart grov de ham ned for at bedre ham —
Ak Rose ak Vaar!
Og endnu han bestaar.

Bedst er at slutte hos den,
som var fra Ungdom vor Ven,
krone med yndig Spøg
det dyre Forsøg.

Jeg vil begraves i Fred.
Jeg vil ikke ha'e Titusind med,
med mindre vi samme Dag
faldt i et Slag.

STORE FARLIGE ...

Store farlige Blomster gror
af et nedlagt Frø.
Hvis du kysser mig én Gang til,
kunde vi begge dø.

Kysset fra hendes friske Mund
var som et Sædekorn.
Tænk, at det skete! ... Denne Mund
kyssed mig aldrig tilforn.

KÆRE NY ...

Kære ny Skovmærkelil,
jeg er træt af Jordens
graa Forstillelse og Spil.
Alt det Skabte er som Gud
eller ikke til.

Al din Duft du sender ud.
Jeg maa ane, smage —
favnes af Skovmærkelil.
Alt det Skabte er af Gud
eller ikke til.

UNDER EN SØLVPOPPEL

Ak, naar Døden løser op,
vil jeg græmme mig
over al den skønne Sang,
som forgaar med mig.
Men hvorfor har jeg da ikke skyndt mig?
skyndt paa min lade Muse?
Der er meget mer hos mig til Huse,
end jeg fik forkyndt.

Profetinden har holdt Taler til mig
gennem denne Poppels sølvgraa Top,
gennem denne skyggefine Krone
af en pur og yndig svejet Ask.

Hjertets nye skabende Vidunder
har hun kvidret for mig fra en Kant paa Vejen,
Tanke-Skatte, skønne, vise Sprog
rakte hun mig højtidsfuldt —
mellem Lænker, flettede af Løv,
som hun bandt med smukke Hænder
i sin grønne Ensomhed.

Hun har kaldt mig selv til Profet
for en Verdens-Aabenbaring,
som kun hun og jeg har set.
Alt fra Bâl og til Elias
lod Sandsigerinden mig fordybes i.
Er vi ikke Vidner alle?
Er vi ikke Sandhedens Profeter?
Men for Buddhas Blomster, Jesu Vunder
blues jeg.

Ak, hvis Døden kommer,
har jeg intet da fortalt?
om den Aand, der bor i mig og alt,
om det ny, det skabende Vidunder?

MODER NATUR

Natur, min Moder, som gav os Livet,
tillad dit Barn at betræde din Grund;
puds ikke paa ham din bidske Hund,
i Fald her bli'r tvistet og kivet.

Og skræm ham ikke hver Tid og Stund.
Han er kun din Gæst — vær god mod Gæsten,
som ikke aner, om Fryden og Festen
skal komme hernæst.

Men lad ham lære, at du er sund.
Straf ikke Begynderen,
og undskyld Synderen.
Ræk ham som Gunst af din friske Mund
den enkle Lykke, som er dig givet.

KANALBILLEDE

1

Et evigt Tab af Minutter.
Viseren lister Skiven rundt,
stædig og tavs
Minut og Sekund.
Et evigt Tab af Minutter —
de tripper og smiler og smutter,
de drypper i Stilhed og gaar til Havs.
Spørg Uret: hvor blev de henne?
Viseren lister sig tavs.

2

De solmuntre lange Minutter
en Sommerdag ved Kanalens Rand,
dit Hjem bag en fredfyldt Persienne
og Pakhuse spejlet i søvnigt Vand ...
selv de faar endelig Ende.
Minutterne narrer sin Mand.
Du husker en Blomst og et Spænde,
fuldkommen Lykke ... og ondt i en Tand ...

Ej flere Dage som denne!
Viseren lister Skiven rundt.
Vi taber, vi taber for hvert Sekund.
Selv Pinen er ophørt at brænde.
Vi taber i Godt og Ondt.

En Gang vil disse Timer,
med Sollyset gemt deri,
forstenet til Jordlag, rumme
den Tid, da vi ivred forbi.

Den frodige Verden, som spejler
sig dovent i Vand hver solvarm Dag,
Byen og Baaden, der sejler,
vil være et bundfældet Vrag.

Og vore bankende Hjerter
ved Fryd og ved Smerte stemt
vil ligge i Jordens Mørke
som Solbølger ganske glemt.

Og hele denne Hvirvel
af Liv og Larm og Trods
skal være næsten forsvunden.
Og ingen vil spørge om os.

TVESYN

Saaledes talte Tanken
mismodigt i Drømme til sin Poet:
„Hvis ej vi var komne til Verden
— det, som er sket, var *dog* sket!"
Hun gentog: „Var vi ikke komne,
hvad ikke var sket, var dog sket." —

Jeg hvisked: Nu taler min Tanke
ikke af Aanden beredt.
Hvis ej vi var komne, og Tanken
ej fødtes hos en Poet:
hvad ikke var sket, var *ej* sket!
Jeg hvisked: Du jordfaste Tanke
af Tidens Vantro forledt,
der er en større Retfærdighed til,
og Digteren er dens Profet. —

Der er en dybere Sandhed til,
end Verdens Øjne har set,
var du og jeg aldrig komne,
hvad ikke var sket, *var* ej sket

Hvad vil mig Hekuba,
hvad vil mig Troja,
Ilions Mure! —
som ingen har set!
— Undtagen den store Homeros —
den blinde Poet.

VIII

PRINSESSENS DOSSIER

Prinsesse Merete, den unge Prinsesse Merete
(det var i det graa Helsingør,
eller i Andalusien, det skete?),
hun er sommerhærdet og fin
med en Danserskes Gang,
som et Vindstød i hvidt Musselin.
Selv om Læben er smal,
er den aaben og kruset med Grotter af Klang
fra en Ø af Koral.

Prinsesse Merete, som fyldte de atten i Sommer,
hun maaler om Livet endnu ikke seksten Tommer,
dog Lemmernes Muskler er fyrig Musik til en Sang
fra Fodsaal til Ankel, fra Lænden til Brystbuens Bredde.
Og ingen i Verden ved ondt om Prinsesse Merete.

Det var i det graa Helsingør
eller i Andalusien, det skete.
Der gik i et Rige en kongelig Pige med Perlehumør,
som vandrer i Solen, og ikke bær' Slør,

og alle de lystige Ting, hun kan sige,
betror hun sin Skopudser-Terne, en Trettenaars Pige.

Alle Prinsesserne har et Dossier —
fortæller den voksne Merete klog —
det er, hvad man kalder en Skudsmaalsbog,
for at alle Stormagter kan vide Besked,
hvordan hun er inderst! og op og ned!
om Prinsessen er „smuk" eller „kan gaa an!"
er hun sværmerisk? praktisk? „har megen Forstand?"
og hvordan er Prinsessen i Kærlighed?

Det er især for det sidste Punkt,
at Prinser og Stormagters Sekretærer
studerer sig graa ved elektriske Pærer;
thi hurtigt man ved om Prinsesse Merete
alt det, man kan se, og lidt mer' end det sete,
hvor smal hun er i sit nye Korset.
Men Prinsessernes Kærlighed er ikke let.

Og mangen Gesandt maa gaa rundt og støje,
som vilde ofre en Haand, et Øje,
i Fald han saa, hvad vi inderst ved:
saadan er Prinsessen i Kærlighed. — — —

Det er i hver Stormagts Interesser
at vide, hvad en af Europas Prinsesser
har sagt, da hun lovede Gudsfrygt til Præsten,
og til sin Tjener, naar hun steg paa Hesten.

Og skønt de maa tro, at en Dame af Æt
aldrig var stedt
i nogen Elskov, der vanærer Standen,
saa ved Diplomaterne altid Besked
og sælger hinanden
de Stumper, de ved:
saadan var Merete i Kærlighed.

Ja, gamle Gesandter gaar rundt og storker
og ved, hvad vi selv ikke ved,
og muligvis, at Prinsessen snorker!!
Og Greve Friherre Perlin de Prahl,
en Mand med en Rygrad af slet Moral,
vikser Moustacherne spidse
og elsker Merete
med Oldingekval,
saa han burde straffes,
om ikke visse
Prinsesser, af Lyst til at opnaa et bedre

Dossier, lidt for dristig, for grundig har viet
en ledig Vinter til Diplomatiet.

— — — — — — — —

At udgranske indtil de mindste Kapitler
hvad et Hjerte gav Luft trods de høje Titler
samt hvad det snildt har forstaaet, fortiet
— det henhører under Diplomatiet.

Der er i hvert Menneskebarn et System,
selv om hun er født til et Diadem.
Der er et System hos hver Blomst i Haven,
som ikke forandres fra Vuggen til Graven,
som røbes ved Farven og Blomsterstøvet,
skønt ingen tør paastaa, at noget er prøvet.
Det er i smaa Højheders Dansesko
og siden i Øjnenes Mørke og Ro.

Men Rygter bli'r udspredt, som ikke har Grund.
De yngste af Diplomatiet er gale,
det er Tonen ved Hofferne nu om Stund,
man anser det hele for Tidsspørgsmaal kun!
Og Prinsesserne selv fører skødesløs Tale.
Alle Blomsterne regner sig selv for Problemer
og taler for højlydt om sine Systemer.

Men hvad et Kongebarn mindst burde sige
fortæller hun glad til sin Skopudserpige.
Det vidste Perlin, som er gammel og klog.
Det gjaldt kun at løse en Skoternes Sprog
— saa Greven fik udfyldt Prinsessens Dossier
og Skopudserternen sin Skudsmaalsbog.

Den gamle Perlin gav den Trettenaars Vin.
Og fristet, smigret paa hver en Led
fortæller hun snart ... meget mer end hun ved!
og hvordan er Merete i Kærlighed.

Og Tøsen bli'r rød, naar hun hører sig prist,
og da hun faar Hikke af det, hun har spist,
hun siger: „Saadan gør Prinsessen ... præcist!"

Den Lille bemærker særdeles vist:
„En kongelig Pige er ogsaa en Pige;
i Elskov — det siger hun selv — er man Lige!"

— — — — — — — —

En Arveprins til mægtige Riger
lod spørge Perlin, uden Pynt eller Smiger:
hvordan er Prinsessen? Og op og ned!
Og hvordan er Merete i Kærlighed?

„Prinsessen er som en Tjenestepige!“
bemærkede Greve Perlin de Prahl
og smækked med Tungen: „Slet ikke saa gal!
Hun kan ikke modstaa at høre sig prist.
Og hun faar Opstød, saa snart hun har spist.“

„Prinsessen ligner en Tjenestepige“
gentog sagtmodig den Prins uden Lige.
„Hofdamer er her paa alle Kanter,
Husassistenter, to, tre Guvernanter.
Hofdamer kender jeg: de er kun Kvinder
og har ind imellem ret smaa Interesser.
Husassistenterne ligner Komtesser
og Guvernanterne store Præstinder.
Men ingen vil elske mig, lige
præcist som en Tjenestepige,
som en lille Pige paa sytten Aar,
jeg mødte en Vaar ...“

Saa ægtede Prinsen den unge Prinsesse Merete.
Var det i det graa Helsingør eller i Andalusien, det skete?
Hun er sommerhærdet og fin med en Danserskes Gang
fra Fodsaal til Ankel, fra Lænden til Brystbuens Bredde.

Den unge Skotøs blev ikke spar't,
men dømt til at giftes med Lynets Fart
med Kongens Mundskænk og Livpoet,
som saa sine Længsler af Pigen besvar't
og tog hende, Alderen ubeset —

Var d e t ikke sket ... saa var det d o g sket!

DEN LILLE BAJAZET OG KVINDERNE

Han havde læst om Bajazet,
Bajazet Ilderim den Skrækkelige
og gik omkring som Ild og Fyr,
Napoleon blandt Kar og Gryder,
Bajazet Ilderim imellem Høns og Dyr,
med Sværd og Snittekniven ved sit Bælte
og Fodtrin som de store Helte.
Med Søsters Fjerbaret som Hat.
Hans vilde Fjende var den hvide Kat,
som stjal og som var dømt til Døden,
men altid flygted skrækbesat.
Jeg ser ham for mig klart endnu
strygende med tyrannisk Væsen
det Skæg, han mangled under Næsen.
Bajazet Ilderim udbredte Gru!
Men Kvinderne i Kammers og i Køkken
de smilte lunt til Bajazet.

Med stolt Foragt han vendte dem blot Ryggen
og taalte allermindst sin store Søster,
Belæringen, Formaningen,
Bebrejdelsernes Røster.
Vil æres, ene Hane i sin Gaard.
De ældre Søstre spinder
ham ind i Tvang, han ej forstaar,
og glemmer, at de kun er Kvinder.

Du var en lille Dreng, ak Bajazet,
men alle Pigehjerters Overvinder,
du væbned dig imod dem — det var ret.
Hvad Storfolk haabløst ønsker sig, det kan
et Kvindehjerte for den mindste Mand.

UNG GLORIE

Over mit Hoved
slaar Tungsindets Fugl,
dens natbrede Vinger
beskygger min Sjæl,
naar jeg tænker paa,
hun var ung og fin
med et Blik, der beruste
som nygæret Vin ...

Var den hældende Dag
ned om Bakkerne skraaet
og Luften blev skyblaa
i Tusmørkegraaet,
med elskende Skumrings-
omtaagede Træk
hun drog mig og tog mig
saa kvindelig kæk.

Mit Hovede, bøjet
af Suk og af Savn,
fik jublende Trods
ved en jomfruhed Favn,
min Haand, som var klodset
af Rifter og Slag,
har lært Sæder af hendes
sødt smægtende Tag.

Aa hvor let, med hvor lidet
hun vidste at forme
den Glød, for hvis Udtryk
vi andre storme!
klynged sig til mig
med Arme, som lune,
og heksed med Øjne
fryddrukne og brune.

VINTERDAG

Sorte Grene, frossen Jord,
snavset Søens Tavle,
Luft som Bly — kun skært og fjærnt
nogle røde Gavle.

Røg fra hver en Skorstens-Hals,
Regn af Kulstøv-Flager.
Henad Stien tumler dumt
et Par sorte Krager.

Folk med lange Slentre-Fjed,
seneslappe Nakker,
eller en forfrossen Kusk
paa et højt Læs Pakker.

Eller Kvinders Trip=trap=trip
som forkomne Fugle;
for den vejrbidt=ædru Dag
kan man intet skjule ...

Se blot: barsk og stemningsgoldt,
det er hele Kunsten!
... Tror du: Skønhed er vort Maal?
eller Sommerbrunsten ...?

SKABELSE

Jeg er ej født endnu, men fødende forløses jeg.
Af Livet i mit Værk jeg aner Livet i mig selv,
berøvet dette Spejl er jeg, saa godt som, lagt i Jord.

Mit Kald har jeg bragt med, og intet yder jeg af mit.
Men jeg forløses, og forløst ser jeg min Gæld betalt
til Kraften, den, jeg stammer fra, og som har udsendt mig.

Det Rige, som har indkaldt mig, og som jeg stammer fra,
er det en ufødt Magt, der fødende forløser sig?
Er det en Guddomspragt, hvis Væld er idel Herlighed?

Jeg ved det ej, men i mit Blod er alle Længslers Mod.
Jeg hamrer Ild af Mørket, udfrir de afmægtige.

KVINDENS BEKENDELSE

Hvis du spørger, kan jeg rolig svare:
Det er Kærligheden, som jeg vil.
Jeg er ingen Nar og ingen Hare,
men det tager Tid at vænnes til.

Vi vil æres og vil dog begæres,
Skridt for Skridt erobre Livets Port.
Det er det! og det kan ikke læres.
Derfor glæder mig, hvad du har gjort —

At du tog dig Rettigheder — ofte,
som i Mildhed, dæmpende min Lyst,
rørte, med dit Haandled, fint min Hofte,
trøstede med flygtig Haand mit Bryst.

Nogle griber til med vilde Hænder,
naar de ser en Kvinde øm og blind.
Du min Elsker sagde blot: „du brænder",
strøg mig varsomt paa min hede Kind.

RUSSERINDEN

Det er kun en Pige, der synger,
i Efteraarets Graa
og mindes sit fjerne Rusland,
mens Tusmørket falder paa.

Mørkere, mørkere,
den sønderrevne Tone-Vé,
som breder sig, brister, breder sig,
fylder de Afgrunde, ingen kan se,
og løfter sig svulmende, syngende
og synes blodjublende le
som Morgensol over Kaukasus' Sne.

Men mørkere, mørkere
den vildt sønderrevne Tone-Vé
som en Ulv i det natlige Øde
paa milebred Mark mellem frosne Døde.

Et hylende Lig midt i Lig-Ensomheden,
Ulvinden, der hungrer paa Heden.
Hjertet er grumt i sin Rovdyrgrube.
Da svulmer, da svulmer af Graad
hendes harmopsvulmede Strube:
hun savner sit Fædrelands velkendte Taager,
hun savner de alt-fornedrende, jordlave Skyer,
der er hendes eneste uhyre Hjemland.
Og hun brister og Taarerne rinder
som Vandenes Løb i den regnfyldte Slette.
Kun Slette og Slette, Skove og Skove.
Hun lægger sig træt til at sove,
Ulykkens graadige Brud i en jordslaaet, fugtig Alkove.

Men mørkere, mørkere
med vildere Jubel og Vé.
Nu faar hun sin Elsker at se —
danser imod ham med Bryllupsstrenge.

Men hvem har vel bragt ham?
Hvordan har de dog lagt ham?
Himlens barmhjertige Gud!
Se hans Fingre, hvor kolde de hænge,
hans blottede Bryst er en gabende Flænge.

Og han har kæmpet mod Overmagten,
de undertryktes forhærdede Kamp.
Et dødt Metal — en bredbladet Kniv —
har blandet sin Ro med hans ødsle Liv.

Om hun ofred sit mægtige, blonde Haar,
hun kunde ej stoppe hans Ulivssaar.
Om hun krysted ham tæt og forgik derved,
hun kunde ej dække en Skramme saa bred.

Det er kun en Pige, der synger
i Efteraarets Graa
og mindes sit fjerne Rusland,
mens Tusmørket falder paa.

Mørkere, stoltere,
den sønderrevne Tone-Vé,
som breder sig, breder sig, breder sig,
fylder de Afgrunde, ingen kan se,
løfter sig svulmende, syngende
og høres blodjublende le
som Morgensol over Kaukasus' Sne.

For hvem har hun løst sit blonde Haar?
Mon for en Elsker fra Ungdoms Aar?
Nej, Rusland er det og Ruslands Saar.
Og hun vil dække dets Vunde bred,
og gerne gaar hun til Grunde derved.
Den slaviske Pige, hvis isnende Mod
har Brudehymner — som Volga har Floder af Blod.

HUMLEN

Og der var Frugt paa Træet.
Og der var Korn til Kræet.
Og der var Græs til Koen.
Og der var Mask til Soen.
Og Hesten gav de Havre
til Nadver og til Davre.

Men tørste gik ej an:
Brønden havde Vand,
Mælk den grønne Spand.
Og omme i det skumle
Havehjørne stod Humle.

Og der var Sol fra Sønden.
Og der var Ly og Læ.
Saa ta'r de Vand fra Brønden

og tapper Øl af Tønden,
at Mennesker og Fæ
kan modstaa Arvesynden!

Og drage styrkede igennem Tumlen,
dér har vi Humlen.

BARNERIM

Katten har spist den lille Mus.
Og da den lille Mus var spist,
aad den to smaa andre Mus
og ligger i Solen og sover.

Mons Mons Missekat,
om Pelsen skulde revne,
bød man dig de elleve Mus,
du snap' dem uden at levne. —

Jeg faar aldrig en rigtig Davre,
gør jeg mig nok saa snild,
Kokketøsen har sat mig paa Havre-
suppe og Spegesild.

FEST-EPILOG

En Mand, som roses, bliver altid mindre.
Forskaan os da for Mindekranses Plage:
En Pil, som træffer, ser sig ej tilbage ...

Jeg har sagt alt, hvad der kan siges,
ved dette festlige Bord.
Jeg har smagt paa alt, som skulde nydes,
jeg har sværmet for alt, som vilde elskes,
jeg har ydet saa omtrent, hvad der kan ydes.
Nu vil jeg hjem ... hjem!
Jeg vil hjem!

Gør jeg Uret mod Fest-Indbyderne
med at bryde saa pludselig op?
Har jeg dvælet for længe, hvor man spøgte,
givet Løfter, hvorfra ingen Mand bør flygte?
Er Forventninger vakte her i Vrimlen
om et Under, som ved mig burde ske?
Thi man mødes ikke blot for at lege
med en Blomst, med et Indfald, en Ide.

Her er udgydt Champagnevin og The,
sligt forpligter vel til at aabne Himlen.
Men jeg siger til enhver: I Morgen Himlen!
Nu vil jeg hjem — hjem!
Jeg vil hjem!

IX

ATOMERNES OPRØR

ATOMERNES OPRØR

Som naar i Pampas en Gaucho med Lasso skal indfange Heste,
samles fra Pegasus' Ryg de rimløse Spand Hexametre,
let uden Skole og Tvang — kun lidt Pudsning af Fødder og Manke!
Rytteren bæres fornøjet af Versets heroiske Gangart,
følger det følsomme Sexspand og lader det trave og springe.
Hjertet hos den, der staar oprejst og snar i Bevægelsens Midte,
smiler og tror paa Bedrifter fra glemte homeriske Tider.

Hvad er Heroica? gammeldags Rasen og nyvaagne Drømme,
Heltemod, eller Heltinder, Vilje især til at handle,
omskabe Verden som Mand. Vi vil, den skal være heroisk.
Dog hvad end Daad eller Heltebedrift mellem Mænd kan benævnes,
Kvindehjertets Heroica, — det, som hun har og hun mangler —
er for Verden mer vigtigt end Skibsfart og Kul og Columbus,
Leningrads Revolutioner, Germaniens Nedfald og Paven.

Kvindens Heroica er hendes Adfærd og levende Tanke:
Vanære, Had, eller Skønhed og Legemets sødeste Gave.
Alt hvad vi sandt og oprigtigt som Mænd kunde gøre for Verden
bliver unyttigt, hvor Mammon og Molok har udryddet Kvinden,
gjort hende uædelmodig, med Vilje vankundig og øde.

— — — —

Ak Veninder, hver een I fødtes med Kald som Madonna!
hvorfor er Eva ufrugtbar og sætter sig op mod sin Lykke?

Intet Billed stod fast i Menneskers Drøm som Gudsmoder,
Kvinden saa jordisk velsignet, at bedre var ikke i Himlen!
Dogmer, Profeter og Templer og Faderens Forhold til Sønnen
kan i Aartusinders Drys blive hjemsøgt og uvist af Mening.
Jesu heroiske Moder dog smilte til Menneskeslægten,
alt medens Jahve og Mahomeds Allah blev Stenskred af Strenghed.
Selv i de lutherske Sogne forgudede alle Maria,
Jomfru og Moder og skyldfri og Kvinde med jordiske Klæder.
Ja, som hver Kvinde i Landsbyen ejede fordum et Snørliv,
havde Madonna et Snørliv — det saa vi saa tit paa et Billed.

Alle Atomer i Verden forlanger at sættes i Frihed,
alle Nationer vil løses, og alle Matroner vil skilles.
Kundskab som udfrier andre skal nu ogsaa udløse Eva:
hun vil ej mer gaa med Snørliv og slet ikke tro paa Madonna.

— — — —

— — — —

Jeg et Atom i en Spænding har Andel i Livsligevægten,
alle saa raaber de til mig: flyt dig, du er et Atom!
men hvis det kniber, de raaber, som kendte jeg Al-Sammenhængen
og kunde udrette alt med min Vilje, jeg lille Atom.
Jeg et Atom under Solen, for alt skal jeg kræves til Regnskab,
Videnskabsmænd dog forkynder den Lov, at slet ingen er fri.
Samfundet opbygger Love, Atomerne jubler mod Frihed,
Broderskab er en Dynamo — Atomerne er Dynamit.
Jeg et Atom, som har danset om Solen, faar Sol til at danse,
hvis et Atom springer fra, ophører Sfærers Musik.
Det er vor lænkede Guddom eller vor gudløste Vilje,
Lovbundethed eller Frihed, alt er kun vedtagne Ord.
Dersom jeg evner at nærme mig Tingenes mægtige Kærne,
ingen er stærk her i Verden og fri som jeg lille Atom.
Slaa mig ikke saa voldsomt, min Skulderklapper og Dusbror,
af et Atom i et Brændpunkt afhænger Død eller Dag.

— — — —

— — — —

Jeg et Atom under Solen vil søge det eneste sande
Guddomsvæsen og Legem, hvorfra al Herlighed strømmer,
Hjerteglæden, som fyldte Naturrigets tusind Kapeller,
da vi var unge og indgik i Pagt med en hemmelig Almagt:
Skoven og Stranden, og inde i Byen vort Pigebarns Sybord,
hvor vi elsked to Hænder saa ømt, som var det Gudsmoders.

Livet er frygtelig haardt, og intet bestaar, hvis det prøves,
Ungdomslykken blir utro, og Jesus paa Korset forfalder.
Kærlighed gir dig et Stød og Venskab et Spark, saa du ramler.
Det er med Nød, at du bjerger din Hat, hvis det tilmed er Stormvejr.

— — — —

— — — —

Alle Atomer i Verden forlanger at sættes i Frihed.
Jeg besværger Jer, ilende Masser som omslynger Jorden,
Stormenes Forbund og Ilden! og Vandet! og alle Atomer
indoptagne i Kræfternes Spænding eller i Vækstliv,
alle Lys- og Lyd-Elementer og Eders Forbundne,
Hav paa Hav af Atomer .. jeg beder: vis Naade mod Kloden!
Ligeledes besværger jeg Pesten og Krigen og Kvinden,
(alle Atomer i Verden forlanger at sættes i Frihed)
hver som kan skade vort Jordliv: at vise Naade mod Kloden.

Denne Planet var en Gang saa tykskallet, søvnig og tunghør,
opfyldt af duftende Sumpe og Hovedpine og Lykke,
Dagen var lang som en Uge, og Maaneden slæbte som Aaret,
alle Folk havde Tid, og dog kom de Dovne bagefter.

Nu er Trafikken sat op og Tempoet ganske forstyrret,
hele Kuglen kan traadløst omspændes med levende Tale:
hvad den britiske Statsmand udslynger i Parlamentet
naar til Australiens Byer, før helt det slaar gennem Salen.
Vor Planet bliver lydhør og tynd som en bristende Boble.
Jeg er ræd, at en Dag den forgaar, blot et Trylleord nævnes,
en Formular i Kemi, som er Udtryk for Vand, eller Luftgas,
eller et ukendt Stof, ubeskrivelig stærkt som en *Guddom*.
Ak det er Formlernes Formel! Pas paa, hvad du ser i dit Fangnet.

Jeg besværger hvert Dyr, hvert Atom ej at ophidse Jorden:
Slangen som fristede Eva og Ravnen som opholdt Elias,
Ørnen i Luften paa Vagt og Løverne i deres Huler,
Lotusblomsten paa Ganges og Indiens Fryd, Elefanten
bærende Buddha saa blidt som et Vand en vidunderlig Lotus,
Ørken-Kamelen, Arabiens Baad, som befordred Profeten,
Æslet, som hjalp paa sin Ryg Gudsmoder og Søn til Ægypten,
samt under Palmer det Føl, der traved med lille Messias,
(mindre anselige Gangere vist ... men skønne for Hjertet.)
Endelig ber jeg om Naade hos Paaskelammet og Fisken,
at de ikke for stærkt hos Herren forklager vor Klode,
før vi har fundet vor Vej og vist os svangre med Vilje:
han kunde brænde den op eller sætte den helt ud af Omløb.

Alle Atomer i Verden forlanger at sættes i Frihed,
alle Nationer vil strides og alle Forbundne vil skilles.
Jeg, et Atom under Solen, jeg anraaber Lande og Bølger.
Træer og Sten og Metaller, Dyr og Fugle som aander,
Strømmen i Havenes Dyb og Ilden i Bjergenes Indre:
dersom vor Stjerne kan frelses, da lad os ej volde den Skade.

SOPHUS CLAUSSENS

Bøger i Originaludgaver er:

Digtsamlinger:

Naturbørn	1887
Pilefløjter	1899
Djævlerier	1904
Danske Vers	1912
Fabler	1917
Heroica	1925

Andre Digte
(Satire eller Fortælling):

Trefoden	1901
Mina	1902

Prosaarbejder:

Unge Bander (med et lyrisk Forspil Frk. Regnvejr)	1894
Kitty	1895
Antonius i Paris	1896
Valfart	1897
Arbejdersken (Skuespil i 3 Akter)	1898
Mellem to Kyster	1899
Byen, Junker Firkløver	1900
Løvetandsfnug	1918

Oversættelser:

Heinrich Heine: Atta Troll m. m.	1901
Shelleys Den følende Blomst	1906

GYLDENDALSKE
BOGHANDEL
G·B
N·F

foto 136675
Yrtal M.

